

»SLOVENE« velja
po pošti na vsi strani Jugosla-
vije in v Ljubljani:
za celo leto naprej . . . K 240—
za pol leta 120—
za četrt leta 60—
za en mesec 20—
Za inosamstvo celotno K 40—
== Sobotna izdaja: ==
za celo leto K 40—
za inosamstvo 55—

SLOVENE

==== Inserati: ====
Enostopna petliversta (59 mm
široka in 3 mm visoka ali nje
prostor)
na enkrat po K 6—
poslana itd. po K 9—
Pri večjem naročilu popust.
Najmanjši oglas 59/9 mm K 15.
Izhaja vsak dan izvenredni
ponedeljki in dnevi praz-
nika ob 5. uri zjutraj.

Uredništvo je v Kopitarjevi ulici št. 6/III.
Rokopisi se ne vračajo; neizbrana pisma se ne
sprejemajo. Uredn. telef. št. 50, uprava. št. 328.

Političen list za slovenski narod.

Uprava je v Kopitarjevi ul. 6. — Račun poštne bran.
Ljubljanske št. 650 za naročnike in št. 349 za oglase,
avstr. in češke 24.797, ogr. 23.511, bosn.-herc. 7563.

Slovenskemu izobraženstvu.

Sedanja demokratsko-radikalna vladna je namenoma odredila, da se predstojne volitve občinskih zastopov v Sloveniji vršijo najprej v mestih in šele po tem po deželah. Ker vladne stranke na eni strani ne upajo, da bi dobile večino v kmetijskih občinah, se pa na drugi strani zanašajo na to, da utegnejo pokazati demokratsko večino vsaj mesta, računajo s tem, da bodo mogle svojo eventualno zmago v središčih naše meščanske inteligence primerno razkričati in tako ustvariti bodisi v Beogradu bodisi povsod drugod, kjer s skrbnim očesom opazujejo notranji razvoj v naši državi, mnenje, da takozvano izobraženstvo v izvensrbjskih deželah odobrava centralistično smer politike gospoda Pašića. To je politična stran bodočih občinskih volitev.

Spričo tega nalagajo predstojne volitve vsemu slovenskemu izobraženstvu veliko moralno odgovornost za to, kakšen bo rezultat volitev v mestih in strankarskem oziru. Vsak slovenski inteligent, naj pripada po vsej svoji miselnosti Ljudski Stranki ali pa naj stoji v svetovnonazornem in socialnopolitičnem pogledu izven idejnega okvira naše stranke, si mora, zavedajoč se dalekosežnosti svojega volivnega čina, postaviti vprašanje, ali se sklada z velikimi političnimi interesi celokupne države, če odda svoj glas strankam, katere podpirajo centralizacijo naše države v smislu današnjega vladnega kurza. Ako bi ozke strankarske strasti, bodisi vsle navade in tradicionalne privezanosti posameznika na stranko, bodisi iz zgolj osebnih interesov, ne zatemnjevale jasnega pogleda na to, kaj je v danem momentu v splošno korist tako našega naroda kakor državne enote vseh naših treh plemenskih skupin, potem bi odločitev ne bila težka. Kajti ravno izvanredno važni dogodki, ki so se izvršili zadnje dni okoli nas, nam kažejo, da centralistična politika demokratsko-radikalnega bloka ne ogroža samo nas kot Slovence, marveč celo državo in njen položaj napram inostranemu svetu.

Centralistični sistem in metode, katerih se poslužuje, je brez vsake notranje potrebe poglodal celokupno slovensko in hrvaško ljudstvo v nevzdržljiv položaj menjavrednih državljanov, ki jih hoče vladati s svojim policijskim režimom, z izjemnimi določbami zoper cerkev, delavske stanovske organizacije, sploh zoper vsakega in vse, ki se čisto naravno upirajo centralističnemu poenotenju vsega mišljenja, čustvovanja, zgodovinskih in kulturnih razlik, namenoma in premišljeno spreminiti v nezadovoljne upornike. Namesto da bi vlada zadovoljila čisto naravne čemosvoje potrebe raznih zgodovinskih skupin, iz katerih je nastala naša država in katere so se že kot organizirane enote, ne pa kot brezpravni in enolični individui združile v eno državo — jih hoče izbrisati, uničiti in preustrojiti na eno kopto, ne meneč se za naravni odpor teh živih, že visoko razvitih in diferenciranih organizmov. Te žive sile, ki bi s pomočjo previdne, obzirne in razmeram prilagajajoče se politike našo državno enoto le okrepile in bi postale v resnici državotvorne sestavine naše troplemenske celote, hoče vlada oropati vse njihove samobitnosti in ker je to nemogoče, protiziviljenjsko, mehanično nasilje, je naravno, da se mesto okrepljenega notranjega edinstva umetno ustvarja globoko nasprotje, boj za biti in nebiti, naj posamezne stranke in poedinci iz naravnega in globokega čustva za državno enoto še tako in toliko žrtvujejo sebe za celoto. Kar pa je najbolj obtežljivo za naš centralizem, je to, da s am ruši zaupanje, ki ga nova država potrebuje, da jo inozemstvo uvaža in nanjo zida, da s am proglašča vse anticeutralistične elemente za protidržavne, da s am opozicionalno prebivalstvo ne samo ogorčuje in potiska v čedalje ostrejšo bojno pozicijo, marveč s am naše notranje boje pred inozemstvom slika v takih kričeh in nasičenih barvah, da Evropa izgublja

vero v našo notranjo solidnost in trajno življenjazmožnost.

Če bi temu ne odgovarjala čisto očitvidna dejstva, bi nas z vso upravičenostjo mogli dolžiti pretiravanja v strankarske namene. Toda dogodki na Ogrskem lahko najbolj zagrizenega centralista poučijo, da je žalibog temu res tako. Kajti iz glasov francoskega časopisja se je mogel najnavdušeniji pristaš Pašičevega režima uveriti, da danes celo naši takozvani zavezniki z nami čisto nič ne računajo, da jim je restavracija bivše avstroogrske monarhije v resničnem ali dozdevnem interesu entente veliko bolj pri srcu nego nevarnost, ki jo obnovljena Avstrija pomeni za obstoj Jugoslavije. To je mogoče samo zaradi tega, ker se je prenesel naš notranjopolitični položaj po krivdi nasilnega centralizma, ki se ni pomisljal izzvati celo verski boj v državi, čisto naravno na polje zunanje politike, ker mlada država, ki si dovoljuje luksuz najgoršega notranjega boja, nazirajo po vsej človeški logiki vtis, da se nanjo ni zanesli. In tako si Francija išče danes zaveznikov med našimi največjimi sovražniki. Tako utegne priti moment, ko bomo, naj zmaga po masčevanju stremeča Nemčija ali pa — kar je še bolj verjetno — politika trojnega sporazuma, sijajno izolirani in se ne bomo mogli nasloniti ne na enega ne na drugega. Za koroškim plebiscitom in za Rapalom utegnemo na ta način doživeti tretjo katastrofo, ki bo hujša od vseh predidocih. Te stvari so medseboj v čudoviti notranji zvezi.

Vsak nadaljnji uspeh centralistične politike, ki jo danes moralno nosi demokratska stranka, je vsled tega novi minus v vsej naši državni bilanci, bi imela za posledico poostrenje notranjih bojev in bi

našo državo končno privedla do tega, da bi pred zunanjim svetom postala »quantité négligeable«, nobenega vpoštevanja ne vredna količina. Ali more zaveder slovenski inteligent, ki mu je kaj za obstoj in razvoj naše države, prevzeti nase to odgovornost?

Ljudska stranka gre tudi pri predstojeh občinskih volitvah v boj pod geslom avtonomije, za katero je ravno občina temeljna podlaga. Vsak slovenski izobraženec pa se mora zavedati dalekosežnosti avtonomističnega načela, boja zoper centralizem, tudi z ozirom na splošno dobrobit naše države v najširšem pomenu te besede, mora vedeti, da centralizem našo državo tira v pogubo, da ogroža njen položaj v Evropi. Zakaj podpora, ki bi jo dobila demokratska stranka v slovenskem razumništvu iz katerihkoli vzrokov, bi privedla samo k poostrenju centralističnega režima, ki bi posegel po naših največjih narodnih svetinjah in kulturnih pridobitvah — ne samo po naši deželni avtonomiji, ki so jo itak že žrtvovali, kolikor so jo mogli, marveč celo po našem jeziku, po naši univerzi, po vsem, kar si je naš narod v boju zoper nemški centralizem tekom dolgih stoletij priboril. In to bi naše edinstvo v koreninah izpodkopalo, bi ustvarilo brezdnost med nami in bratskim narodom, ki nam je mil in drag kakor lastni, bi vrglo mlado Jugoslavijo v neizprosno notranje borbe, ki bi jih le z največjo težavo prestala.

Kdor bo to pretehtal, bo našel, da govori iz nas globoka skrb za vso našo bodočnost, ne pa za ozkogledno strankarstvo, ki narekuje sedanja demokratsko-radikalni večini v Beogradu njeno razrušilno in pogubno politiko.

Koroški Nemci zahtevajo slovenske domove.

Neznosno postaja nemško suženjstvo in občudovanja vredna je potrpežljivost naših bratov Korošcev. Ker ne morejo zapužiti Heimatsdiensta spraviti Slovence raz svojo grudo ne z lepa ne s silo, nastopajo naravnost kar z ognjem in mečem. Za kresove porabljajo posestva zavednih koroških rojakov. In tak kres smo 3. aprila ob polnoči videli zopet goreti in plamteti na posestvu zavednega posestnika in bivšega predsednika krajevnega odbora za Tinje, g. Pavla Miglarja. Nenasitni nemški zmaj se ni zadovoljil, da je temu narodnemu mučeniku brezbožna roka vpepelila njegovo lastno posestvo pri Kropivniku dne 15. avgusta 1920. Nemčurka brezvestnost se ni zadovoljila z dejanskimi napadi na g. Miglarja. Ker pa ima tudi žena lastno posestvo pri Jakobu v Brankovci, se je uboga in preganjana družina zatekla v Jakobovo poslopje in tam trpela revščino, ker je požar 15. avgusta 1920 vse žito in vso krmo, ki je bila spravljena pri Kropivniku, uničil. Zidanje pogorišča mu je bilo seveda nemogoče. Dapa Heimatsdienst prepreči njegovo bivanje na Koroškem in

takorekoč uniči celo družino, je šel še dalje. Podkupljena roka je zapelila temu trpinu še drugo posestvo pri Jakobu v Brankovci. Ko je bila cela družina pri najboljšem upanju, je zaplamtelo v precej starem lesenem pohištvu in okoli 24. ure je bila razsvetljena vsa okolica. V vsej naglici si je komaj družina rešila življenje. Ker je posestvo na osamljenem kraju, ni bilo računati na pomoč. Živno so vso ožgano deloma rešili. Požar je uničil posestvo do tal. Nova slika nemške kulture! Heimatsdienst je zopet dal pečat nemški zvestobi in opravičen je rek: Germanica fides, nulla fides. Bo li Jugoslavija te prizore koroške tragedije mirnodušno gledala? Ali se bo sploh zmenila za zunanji ugled? Ali tega ne bo izrabila sedaj, ko se ima ovreči ali potrditi goljufivi koroški plebiscit? Srbija, kje je tvoj nekdanji ponos? Se bo li naša država bala Nemške Avstrije, ki životari od danes na jutri? Kaj bi rekla ententa, če bi kaj podobnega zakrivila mi; takoj bi bila na velikem zvonu obešana jugoslovanska kultura. Nemcem je seveda vse dovoljeno, ker mi vse to trpimo.

Italijanska nasilja v Istri.

Bruno Astori razpravlja v »Era Nuova« o dogodkih v Krnici. Zanimivo je, da pobija mnenje, kakor da bi ti dogodki bili pripravljeni sistematično od strani jugoslovanske iredente. Upravičeno opozarja na to, da bi bilo naravno središče za tako akcijo Pazin, ne pa vasi ob Raši, ki imajo jako slabe komunikacije z ostalim svetom. Tudi fakt, da so kmetje imeli na razpolago toliko orožja in municije, se razlaga na čisto enostaven način. Orožje niso dobili iz Jugoslavije, ampak kriva je italijanska vlada, ki prebivalstva, katero ima puške še iz fronte, ni že davnej razorožila in do današnjega dne ni prevzela avstrijskih fortov, iz katerih je prebivalstvo svojčas samo razneslo vso municijo. Krivda zadene po njegovem mnenju tudi dijaka Čilega, ki da je bil svojčas komunist, se baje navduševal za Italijo, češ da imajo komunisti tu več svobode nego v Jugoslaviji in se baje šele v času volivne agitacije vnel za nacionalizem. Zdej je naloga oblasti, da prebivalstvo razoroži, kar da se ne sme prepustiti fašistom, če se noče

država sama odpovedati svojim nalogam. Popolnoma pa pozablja laški člankar na to, da se dajo krniški dogodki veliko bolj naravno razložiti, namreč z razbojniško provokacijo fašistov, katerih čestiti Bruno Aston ne smatra za italijanske državljane, ki bi se morali ravnatoko razorožiti kakor bedno domače prebivalstvo, ki je primorano se samo braniti, ko ga ne brani tisti, ki je zato poklican.

Kar se tiče nadaljnjih »vojnih operacij« junaške lombardske brigade, se je dne 5. t. m. večja kolona vojakov in finančnih stražnikov podala v teren med Krnico, Marčano in Filipani, da naslednji zadnje ostanke vstašev in je bila glasom officialnega poročila napadena od grupe približno 60 kmetov, ki so začeli nanjo iz zased streljati. Vnel se je puškin ogenj, ki je trajal pol ure. Od strani vstašev je bil ubit Hrvat Matašić iz Montmorana. Vojaki so napadale zasledovali in 24 vjeli. Zaplenili so nekaj orožja in dve bombi. Istega dne so aretirale oblasti 56 kmetov in so se izdale stroge varnostne odredbe.

Amerika za svetovni mir.

(Od našega inozemskega poročevalca.)

Pariz, 7. aprila.

Zedinjene države Severne Amerike so te dni podale velevažno izjavo glede na splošni svetovni položaj. Glede na spor med Nemčijo in entento Amerika ne bo posredovala, pač pa izraža željo, da bi se Nemčija začela z zavezniki glede odplačila vojne odškodnine pogajati na temelju dveh načel: da se zadosti upravičenim zahtevam entente in da se jemlje ozirom na gospodarsko obnovitev Nemčije. To teoretično stališče novega predsednika Zedinjenih držav seveda nima za Nemčijo nobenega praktičnega pomena.

Veliko bolj določna pa je zahteva Amerike da se otok Jap, ki so ga zavezniki prisodili Japonski, internacionalizira. Amerika smatra svoje življenjske interese v Tihem Oceanu za ogrožene, ako ta otok ostane v rokah Japonske. Utemeljuje pa Amerika to svoje stališče s tem, da sploh ne priznava ne verzajlskega miru ne resolucij Zveze narodov, kar je v Franciji zbudilo veliko vznemirjenje.

Zedinjene države so vsled tega objavile zdaj tisti odstavek znane Knoxove resolucije, ki naj javno mnenje entente pomiri. Ta odstavek je res najvažnejši pri celi zadevi in slove dobesedno takole: »Da v celoti zadovoljijo vse obveze, ki jih imajo Zedinjene države v smislu pravičnosti napram sebi in celemu svetu, izjavljajo, da se bo njihova politika gibalav sledeči smeri: Če bo svoboda in mir Evrope nanovo ogrožena vsled kakke velesile ali pa kakke zveze velesil, bodo Zedinjene države to z velikim vznemirjenjem zasledovale in bodo v tem videle nevarnost za lastni mir in svobodo. One se bodo v takem slučaju posvetovale z drugimi vsled tega ogroženimi državami, da to opasnost odstranijo in, če treba, sodelujejo s prijatelji civilizacije, da se je obranijo.«

Torej ni res, da bi se bile Zedinjene države izrekle za principiarno nevmešavanje v eventualne nove svetovne spore.

Somišljenikom!

Politični nasprotniki so nas pod okriljem teme 30. marca napadli.

Demolirali so uredniške prostore naših listov »Jadran« in »Težakih Novin« in uničili ter porazbili vse knjigovodstvo in pohištvo. Prizadejali so nam škodo, ki gre v mnoge stotisoče.

Naši sovražniki so nam hoteli onemogočiti delo in to ravno v času, ko krščanska in ljudska misel slavi pri nas zmago in ko se narodu dajejo temeljni zakoni državnega življenja in ko stojimo neposredno pred novimi volitvami v okupiranih pokrajinah.

Uničiti so nas hoteli, toda mi se uničiti ne damo!

V naši, z lastnimi močmi nenaдомestljivi nesreči, upiramo svoje oči v naše prijatelje in somišljenike, da nam pomagajo in nas rešijo!

Atentat, izvršen nad nami, je naperjen proti katoliški in ljudski misli, je naperjen proti katoliški in ljudski svobodi v naši državi.

Radi tega apeliramo na vse prijatelje in vsa društva in organizacije v Jugoslaviji, katerim je krščanska in ljudska misel sveta, da nam dodelijo bratsko pomoč, da nadaljujemo in vzdržimo skupno borbo.

V naši nesreči upiramo oči ne samo na brate Hrvate s te in one strani Velebita, temveč tudi na naše v preizkušnjah in v zmagah zveste nam zavedne brate Slovence, preganjane brate Bunjevce, Bosance in Hercegovce in na vsa jugoslovanska krščanska srca širom naše ujedinjene domovine.

Darovi naj se pošiljajo na naslov: »Jadran« — »Težake Novine« — Split.

Dr. A. Korošec,
predsednik Jugoslovanskega kluba.

Stanko Banić,
urednik »Jadrana«.

Jerko Vodanović,
urednik »Težakih Novin«.

Veliki socialni boj na Angleškem.

(Od našega inozemskega poročevalca.)

Pariz, 7. aprila.

Angleška se nahaja danes v bojnem stanju. Vlada je izdala naredbo, »State of Emergency«, ki daje uradu za delo, »Board of Trade«, neomejeno polno moč, da si more prilastiti vse premogoke in vse njihove naprave, da poljubno razdeljuje premogovne rezerve, da si prisvoji lahko tudi vsa prometna sredstva in razpolaga tako z železnicami kakor z ladjami. Znak, da smatra vlada položaj vsled splošnega štrajka premogarjev za izredno resen. Kljub temu je javnost čisto po angleško hladna in mirna, vsaj dozdaj.

Kar se tiče transportnih delavcev in železničarjev, se dozdaj še niso odločili za to, da proglase stavko v znamenju solidarnosti z rudarji, dasi so se zbrali zadnji delegati, zastopajoči 500.000 transportnih delavcev v Central Hallu, da store končne sklepe. Železničarji so v veliki večini za stavko, sama Zveza železničarjev se pa še pomišlja, ker bi generalna stavka vseh treh delavskih organizacij silno obremenila finance podpornega sklada.

Vlada se je trdno odločila, da ne popusti v dveh ozihih: 1. da ne bo prispevala iz javnih sredstev niti v svrhu izenačenja, oziroma eventualnega povišanja rudarskih mezd niti v svrhu podpore podjetnikom, ki bi trpeli vsled stavke ali neugodne gospodarske konjunktore kako škodo, ker angleške finance tega ne prenesejo; 2. da ne bo še dalje izvrševala kontrole nad premogovno industrijo, kakor je to bilo med svetovno vojno in je Lloyd George v seji zbornice dejal, da je stala kontrola državo pred 31. marcem tega leta, ko se je kontrola uknila, 1 milijon liver-sterlin na teden. Vlada se je torej postavila na stališče popolne neintervencije v sporu med delavci in delodajalci, kar položaja pač ne bo zboljšalo.

Ker zlasti v južnih grofijah stavkujoči rudarji izvršujejo strogo kontrolo nad delavoljnimi, zlasti pri sesalkah, in ker je nevarnost, da nekateri rudokope voda popolnoma preplavi in uniči, je vlada mobilizirala vso kopno armado in mornarico in odpoklicala nazaj v Anglijo 4 bataljone, ki so vzdrževali red v Gornji Šleziji, kakor tudi več polkov, ki se zdaj nahajajo na Irskem, v Egiptu in na Malti.

LDU London, 8. aprila. (Reuter.) Po znamenitvi sklepa železniških in transportnih delavcev sta člana spodnje zbornice Henderson in Robertson nepričakovano kot odposlanca parlamentarne delavske stranke prišla k zborovanju in sta se z voditelji posvetovala o položaju, nastalem po proklamaciji kralja. Skupno odposlanstvo železničarjev in transportnih delavcev se bo jutri posvetovalo z Lloyd Georgeom.

LDU Nauen, 9. aprila. (Radio Zagreb) Angleški železničarji nameravajo v torek opolnoči stopiti v stavko, ako bi se dotlej še ne obnovila pogajanja z rudarji. Isto nameravajo storiti tudi angleški transportni delavci. Angleški kralj je odredil mobilizacijo vojske na kopnem in na morju. Iz Walesa, Škotske in Severne Anglije prihajajo alarmantne vesti, da so komunisti v Glasgowu, Edinburghu in Leithu vzeli vso oblast v svoje roke. Nad vstaškim ozemljem je proglašeno obsedno stanje.

LDU Belgrad, 9. aprila. Presbiri javlja iz Pariza: Po vestih iz Londona so pri-

čeli angleški železničarji včeraj zjutraj stavkati. Rudarji, transportni in železniški delavci so s to stavko popolnoma uničili vso industrijo in funkcioniranje komunikacij v državi. Kriza je zelo velika. Nujno je potreba, da sedaj premaga Lloyd George vse težkoče in da najde dobro podlago za sporazum med rudarji in delodajalci. Transportni delavci in železničarji so iz solidarnosti pričeli stavkati. Mogoče je, da bodo tudi oni stavili svoje zahteve, ko že enkrat stavkajo.

LDU London, 8. aprila. (Reuter.) Brezposlenim dovoljena podpora se ne bo razdelila rudarjem.

LDU London, 8. aprila. (Reuter.) Ministrski predsednik Lloyd George je v poslanski zbornici izjavil, da ima vlada edino željo, odstraniti ovire, ki nasprotujejo sporazumu. Zagotoviti mora, da se ne poškodujejo rudniki, ki so največjega pomena za narod. Sedaj se je izvrševalni odbor rudarske zveze odločil, da ne prepreči porušanja rudnikov, ker misli na ta način prisiliti vlado k kapitulaciji. Rudarji dobro vedo, da sedanja produkcija premogovne industrije ne dovoli mezd, ki jih zahtevajo, vendar hočejo imeti od države doklad. Vlada se ne uda, nastopila bo zoper delavske zahteve in bo uporabila vsa sredstva, zakaj gre ji za boj za existenco naroda. Lloyd George je nato prečital kraljevo proklamacijo, s katero se vpoklicuje rezerve pod zastave.

LDU London, 8. aprila. (Reuter.) Proklamacija, s katero se kličejo rezervisti pod zastave, se nanaša samo na pripadnike armade. Za rezerviste, stanujoče na Irskem, proklamacija ne velja. Pridrže se vojaki, katerim bi službena doba potekla v kratkem. Privatne osebe, ki se hočejo staviti na razpolago, se k temu pozivljejo, ako so sposobne za službo z orožjem in ako so stare nad 18 let in manj kakor 40 let.

LDU Berlin, 9. aprila. (DunKU) »International News Service« javlja iz Londona: Kraljeva proklamacija, ki je bila snoči prečitana v angleškem parlamentu, imenuje Lloyd Georgea za diktatorja Anglije s skoro neomejeno močjo.

LDU London, 8. aprila. (Reuter.) Čeprav je delavska trozveza že razglasila ultimatum glede stavke, se voditelji delavstva na vso moč trudijo, da bi stavko preprečili. Upajo, da bo na jutrišnjem sestanku z Lloyd Georgejem dana možnost za posredovanje. Precej pomenljivo je tudi dejstvo, da se je pričetek stavke odgodil do torka opolnoči. Ker se je pričakovalo, da izbruhne stavka takoj, se je za to odgoditev zahvaliti zmernejšemu delu trozveze, ki obstoja po večini iz transportnih delavcev. Thomas je danes na paddingtonskem kolodvoru pozivljal zbrane železničarje, naj ne store ničesar, kar bi položaj poostriilo in naj smatrajo stavko za absolutno najzadnje sredstvo. Vlada je nočoj izdala razglas na vse lojalne državljane, v katerem jih pozivlje, naj se udeležijo obrambe.

LDU Berlin, 9. aprila. (DunKU) »International News Service« javlja iz Londona: Po sklepu delavske trozveze so bili voditelji Thomas, Williams in Herbert ter Smith imenovani za generalni štab trozveze. Ti voditelji se trajno posvetujejo, kako voditi delavsko vojsko.

Politične novice.

+ Radovednemu »Slov. Narodu«. »Slov. Narod« se čudi, da nismo odgovorili na njegov članek »Vera je v nevarnosti?« V tem članku je napadel »Slov. Narod« vatan in jugoslovanske škofe, češ, da molče k žalostnim dejstvom, da sta bila škofa dr. Mahnič in dr. Karlin od italijanskih nasilnikov odstavljena in da se nastavljajo italijanski duhovniki v slovenskih župnijah. Danes pa trdi »Narod« celo, da je papež odstavil slovenskega škofa v Trstu dr. Karlina in postavil v nasprotju s kanonskim pravom italijanskega naslednika škofa Bartolomajsa, ki da enostavno odstavlja jugoslovanske duhovnike v Istri in jih nadomešča z italijanskimi. — Meni-li »Slov. Narod«, da moramo na vsako njegovo neslanost in neorientiranost odgovorjati? Če n. pr. »brat Samo« po dolgem presledku odgovarja na vprašanja, ki so jih stavile krščanske slovenske in hrvatske organizacije Sokolskemu savezu, ne najdemo prav nobenega povoda, tratiti papirja in časa za take brezmejno plitve, nestvarne in — sit venia verbo — otročje argumentacije brata Samo, ki se jim mora vsak napol izobražen človek smejeti. Enako je s člankom »vera je v nevarnosti?«. »Slov. Narod« naj bi se prej informiral pri škofu dr. Karlinu in pri jugoslovanskem ekiskopatu, kako o stališču da je zavzel vatan in dr. Mahničevi in dr. Karlinovi zadevi in potem, če bo vsaj malo poučen, naj spušča svoje puščice. »Slov. Nar.« blagovoli vzeti na znanje, da vatan škofa dr. Karlina ni odstavil, ampak so ga pregnali fašisti, kakršne zagovarja »Sl. Nar.«, ako nastopijo v jugoslovanski uniformi napram lastnim bratom. Vatikan nima ob-

orožene sile, da bi s silo branil škofe in duhovnike pred nasilstvi italijanske vlade in fakinaže. Vatikan je imenoval dr. Karlinovega naslednika v sporazumu s škofom Karlinom samim. Nismo poklicani, pa tudi ne volje, razkladati »Slov. Narodu«, zakaj sta se vatan in škof dr. Karlin odločila za tako žrtve. Vsekako je napad »Slov. Naroda« na škofa Bartolomajsa krivičen, ker je škof Bartolomaj pošten in pravičen in našo duhovščino bolje ščiti, nego bi jo mogel slovenski škof. Tudi tu je »Narod« dokazal, da je slabo, zelo slabo informiran. Fizične sile tudi on ne more uporabljati proti fašistom. Kakšne metode pa uporablja vatičanska diplomacija v svojem boju proti nasilju, to je pa njena zadeva, in priznana vatičanska diplomacija ne bo hodila morda »Slov. Narod« izpraševati, katera metoda je boljša in v danih slučajih umestnejša. Kljub silno slabi orientiranosti »Slovenskega Naroda« pa vendar ne moremo verjeti, da bi »Slovenski Narod« prav nič ne vedel, kaj so jugoslovanski škofje vse storili za okupirano ozemlje. Zdi se marveč, da »Slov. Narod« namenoma naltoljuje, ker ve, da iz narodnih ozirov, iz ozirov do neodrešenih bratov ne moremo poročati o korakih našega episkopata. Če pa je »Slov. Narod« res tako neinformiran, pa se naj informira pri neodrešenih bratih njegovega kulturnega naziranja, pa ga bodo že poučili.

+ Nasilja se nadaljujejo. Stojimo neposredno pred občinskimi volitvami, ko se bodo po dolgih letih vendar enkrat obnovili naši občinski zastopi. Deželna vlada meni, da mora še v zadnjem trenutku kršiti avtonomijo občin in zakona. Nasilje jo je rodilo, nasilje mora tudi izvajati. To je bistveno združeno z liberalnimi vladami. Drugače ne bi bilo razumljivo, da g. dr. Baltić v zadnjem trenutku razpušča občinski zastop žužemberški, ki je skozi vso volivno dobo vestno vršil svojo nalogu. Vprašali smo na vladi po vzrokih razpusta. Vlada se je seveda odela v globoko skrivnost. Molči, ker nima in ne ve za noben razlog in vzrok. Samovoljno kuži in krši ljudsko samoupravo. Vlada je postala izvrševalni organ moza moralne kvalitete kakor je žužemberški notar. Pred občinskimi volitvami stojimo. Ljudstvo pokoncu! Pokaži, da si sito tiranov. Pometi povsod z liberalno šaro in s samostojnimi podreptniki liberalcev. Vsako nasilje naj podvoji odpor ljudstva proti centralističnemu terorju, ki izroča ljudstvo v oblast par ljudem.

+ Kako se demokratska vlada bori zoper komunizem. Minister za notranje zadeve, znani stebler demokratske stranke, g. Milorad Drašković, je včeraj v konstituantni obširno obrazložil motive za svojo znano »Obznano«, s katero je vlada prepovedala vse komunistične organizacije in na podlagi katere se namerava boriti sploh zoper vse takozvane »protidržavne«, boljše rečeno, protidemokratske elemente. Vlade stranke so obetale, da Drašković predloži zbornici zanimiv material o protidržavnem delovanju, zvezah in zarotah komunistov. Da komunisti niso prijatelji države v njeni sedanjih oblikah, ve že vsak šolar v Jugoslaviji, pravni čut pa zahteva, da vlada za upravičenost takih izjemnih določb, kakor je proslula »Obznana«, doprinese tehtnih dokazov. V celém govoru ministra Draškovića pa ni niti sence kakkega dokaza ali razkritja, ampak so vse le trditve, domneve in splošne obtožbe brez enega samega pozitivnega dejstva. Najbolj značilno pa je to, da gospod Drašković ni navedel ne enega slučaja, v katerem bi bila morala poklicana sodniška oblast nastopiti proti posameznim osebam ali organizacijam, ki jih zadene »Obznana«. Da bodo imeli komunisti napram takemu obrazloženju vlade lahko stališče, je uverljivo. Na tak lahkomisljen način se pač ne vodi borba proti komunizmu in spada te vrste borba za državno edinstvo pač v repertoar brezglave politike sedanje »državotvorne« večine. Z motivacijo »Obznana« so si naši policaj-demokrati spletli nov lovorov list v svoj državniški venec.

+ Kulturni boj v Jugoslaviji v luči inozemstva. V včerajšnji številki našega lista smo poročali o članku Josepha Denais v pariški »Libre Parole«, v katerih francoski publicist razgrinja pred francosko javnostjo kulturni boj zoper katoliške Slovence in Hrvate, kakor ga je začela vlada Nikole Pašića. V številki 6. aprila pa »Libre Parole« na uvodnem mestu prinaša v celoti Spomenico jugoslovanskega episkopata regentu in vladi zoper uvedbo sokolskega vzgojnega sistema v katoliške šole. Članek na podlagi službenih izjav češkega in jugosl. sokolstva predočuje francoski javnosti protikatoliški program sokolstva, ki je bil dozdaj neznan in povdarja nevarnost te vrste kulturnega boja, ki ogroža verskonravstvo, značaj šoleke vzgoje, za konsolidacijo naše države. — Tako gospod Pribežević skrbi, da ves izobraženi svet občuduje notranje razmere in izgubi dobro mnenje, ki ga je dozdaj še imel o politični modrosti in dalekovidnosti državnikov SHS.

+ Občni zbor pol. društva »Edinost«. V ponedeljek dne 4. t. m. ob 11. uri se je vršil v Divači občni zbor političnega društva »E-

nost«. Vaeležba je bila za naše razmere množična. Predsednik dr. Wilfan je otvoril zborovanje in dejal med drugim: »Mi ne gremo v narodnostno borbo proti italijanskemu narodu, marveč hočemo izrabiti kot zdrav in prevdaren narod zakon, ki nam ga daje italijanska vlada. V tem razmerju do italijanskega naroda nečemo nikdar zatajati svojih slovenskih in jugoslovanskih čustev, zvesti idealom, pokorni zakonu, to je geslo našega naroda.«

Občni zbor je sprejel resolucije, ki jih je stavil dr. Podgornik, radi volilne in zborovalne svobode ter radi krivic, ki so se nam napravile od italijanskih oblasti z ozirom na volitve. Izvoljen je bil nov odbor in sicer za Goriško: dr. Karel Podgornik, g. Križman Abram Josip, župnik pri Sv. Luciji, Zvanut Edvard, župan v Ložicah in dr. Biležnik.

+ Volitve v Julijski Benečiji. Italijanski nacionalisti so prišli do prepričanja, da bodo Slovani, naj bi se volivna okrožja razdelila na kakoršenkoli način, dobili v parlamentu svoje zastopstvo. »Era Nuova« računa, da je Italijanov 1.200.000, Slovanov pa 400.000, vsled česar je izključeno, da bi si ne priborili primernega zastopstva, tolaži se pa s tem, da v Trstu, ki voli 4 poslanca, Slovenci bržčas ne dobe nobenega (?).

+ Občutljivost Nemcev. Gradec, dne 9. aprila. (Izv.) V štajerskem deželnem zboru so poslanec Körbel in drugi vložili nujno interpelacijo, v kateri zahtevajo, da vlada takoj stori pri vladi v Belgradu in pri zvezi narodov energične korake, v svrhu zaštite pravic nemškega prebivalstva v Jugoslaviji. Pri tem se sklicuje na točko mirovne pogodbe o varstvu narodnih manjšin in opisujejo teror, kateremu naj bi bili izpostavljeni Nemci v Jugoslaviji. — Nujnost interpelacije je bila soglasno sprejeta.

+ Tajen cirkular Lenina. »Times« 5. t. m. objavlja tajni cirkular Lenina na ruske delegate, ki se mudijo v inozemstvu v svrhu trgovinskih pogajanj, v katerem Lenin nalaga zastopnikom sovjetske vlade v Evropi, da imajo povsod razvijati propagando za svetovno revolucijo, provocirati štrajke in zanašati revolucionarno propagando med vojaštvo. Delavcem naj dopovedo, da izhajajo gospodarske krize v njihovih državah vsled tega, ker se le-te branijo trgovinskih zvez z Rusijo. Stavkujoči delavci naj zahtevajo, da se jim plačujejo od države podpore, da s tem povečajo finančno krizo. Delegati pa naj se vedejo tudi zunaj kot reprezentanti svoje države in se poslužujejo vseh predprav, ki jim gredo kot takim. Vrh tega naj pospešujejo ustanovitev vojaških in delavskih sovetov in skrbje, da se njih člani oborožijo. — Stvar bi bila verjetna, če bi slučajno zdaj ne vladal štrajk na Angleškem, kjer rudarji v resnici zahtevajo podporo za brezposelnost, vlada pa se jih krčevito brani. Zato treba to vest sprejeti z vso rezervo, dokler se ne doprinese bolj očitven dokaz resnice, dasi ruska boljševiška agitacija v inozemstvu brez vsakega dvoma obstoja.

Zaupnikom SLS!

Vse zaupnike SLS opozarjamo, da sestavijo za vse občine pravočasno kandidatne liste in jih tudi pravočasno vložijo. Na delo! Pri večini občin je zadnji rok za vlaganje list torek, dne 12. aprila. Zaupniki naj se povsod natančno prepričajo, kdaj poteče rok za vlaganje kandidatnih list. Kandidatne liste, ki so pomanjkljive, vrne okrajno glavarstvo stranki, da jo popravi oziroma spopolni. Opozarjamo zaupnike, da morajo popraviti takoj izvršiti in listo okrajnemu glavarstvu gotovo tekom treh dni vrniti. — Tajništvo SLS.

Dnevne novice.

— Vsak poštenjak, ki želi, da se odpravi sedanja surovost in razuzdanost, bo prišel danes ob 10. na shod »Svete vojske«.

— Položaj naših akademikov. Na sestanku Akademkega socialno-pedagoškega krožka, ki se je vršil te dni na univerzi se je sprejela sedeča resolucija: Položaj akademikov, bodočih voditeljev naroda, je obupen. Študij v stanovanjih, to je v kletih, v podstrešjih, grajskih ječah, je nemogoč. Kolikor se je akademikov vrnilo zdravih z raznih bojišč, ti si sedaj ubijajo svoje zdravje z gladom, nezadostno obleko, v zatohlih stanovanjih in v ponižujočih, akademika nevednih razmerah. Vse to mora imeti katastrofalne posledice i za narod i za državo, če v to poklicani faktorji ne ukrenejo takoj potrebnih korakov, da se položaj akademike mladine, zlasti obsojencev na Gradu, temeljito zboljša. Zato zahtevamo, da se začne takoj z zidavo novega akademkega doma, za kar je že vlada preskrbela baje več milijonov in da se pritegnje k delu in k upravi fonda za zidavo tudi akademiki, ki naj odločajo. Zahtevamo nadalje, da mestna uprava takoj preмести akademike iz jetnišnice na Gradu v človeku primerna stanovanja. Če bi se mestna uprava izgovarjala, da ne more najti primernih prostorov, naj dovoli, da komisija, obstoječa iz akademikov poišče sama s pomočjo policije potrebne prostore. Pri tem apeliramo na vse tovariše akademike, da nastopajo z nami sli-darno v skupnem boju in nas podpirajo v vsakem slučaju. Apeliramo na funkcionar-

Za priklonitev Avstrije k Nemčiji.

Inomost, 9. aprila. (Izv.) Deželna vlada je razpisala ljudsko glasovanje za priključitev Tirolske Nemčiji, na dan 24. aprila.

LDU Gradec, 8. aprila. (DunKU) V današnji seji deželnega zbora je bil soglasno in ob demonstrativnem odobravanju sprejet nujen predlog velenjskih poslancev Hüblerja in tov., naj se dne 20. maja t. l. po vsem štajerskem izvede ljudsko glasovanje glede priklonitve Avstrije k Nemčiji. Poslanci so se spontano dvignili raz sedeže.

Vojna med Grki in Turki.

LDU Atene, 9. aprila. (Havas) Poslednji uradni komunike naznanja, da so se morale grške čete pod pritiskom premočnih turških čet umakniti na postojanke, na katerih so bile pred začetkom operacij. Boj se bo oživil prejkone blizu Kara Hisarja. Kakor poročajo listi, odpotuje kralj v spremstvu treh generalov v sredo na fronto.

LDU Atene, 9. aprila. (Havas) Potrjuje se odstop Kalogeropoulosovega kabineta. Gunaris prevzame ministrsko predsedstvo in ministrstvo za pravosodje, Baltazzi ministrstvo za zunanje posle in Theodorakis vojno ministrstvo.

LDU London, 8. aprila. (Reuter) Na londonski konferenci Grkom in Turkom za odgovor na zavezniške predloge dovoljeni 30 dnevni rok je danes potekel. Politični položaj popolnoma obvladujejo vojaške operacije. Iz merodajnih londonskih krogov še ni potrdil o vesteh, po katerih je Italija ponudila svoje posredovanje in sporu med Grki in Turki.

je naše vlade, mestne občine, na kulturna in politična društva, na vso javnost, da se zave svoje dolžnosti v tem pogledu.

— **Usmiljeni bratje v Kamniku** se obračajo na vsa dobra srca tu in v Ameriki s prošnjo za pomoč ustanoviti zavod v korist bolnikom, ubogim in invalidom s brezplačno postrežbo. To novo velekoristno dobrodelno podjetje najtopleje priporočamo. Darovi naj se blagovolijo pošiljati na naslov: Usmiljeni bratje v Kamniku pri Ljubljani, Dom sv. Antona.

— Uradni list objavlja začasno uredbo o pristaniških kapetanijah, naredbo deželne vlade glede mestne občinske davčine od prenočišč v Celju, razglas generalne direkcije državnega računovodstva v Belgradu o zunanji obliki uradnih spisov in rezultatu volitev v višji šolski svet (skupina A). Izvoljena sta kot zastopnika učiteljev iz srednjih šol in učiteljske dr. Josip Pipenbacher, profesor in začasni vodja državne realne gimnazije v Ljubljani in Franc Voglar, profesor na državni gimnaziji v Mariboru; prvi je dobil 106 glasov, drugi pa 98. Dr. Jakob Zmave, profesor na državni gimnaziji v Mariboru je dobil 73 glasov. Za namestnika sta bila izvoljena Franc Jeran, profesor na državni realni v Ljubljani in Franc Mravljak, profesor na državni realni gimnaziji v Celju; prvi je dobil 105 glasov, drugi 101 glas, dr. Anton Breznik, profesor na škofijski gimnaziji v Št. Vidu nad Ljubljano je dobil 70 glasov. Nekaj glasov je bilo razcepljenih. Primerjajte: Voglar in dr. Zmave, pa se boste vprašali, je-li večino srednješolskih profesorjev tudi že pamet zapustila ali pa je višji šolski svet zgolj političen.

— Pisarna S. K. S. Z. je odprta vsak dan od 8. do 12. in od 15. do 17. ure.

— **Rogaška Slatina.** »Novi Dobi« z dne 19. marca 1921 v odgovor na zanimive izjave gerenta Glinšca. Ravnatelj Dolenc se pač v tujem prometu dobro spozna, ker smo zvedeli, da je njegov članek, ki je izšel v »Slovenec« o potnem dovoljenju inozemcem v naša zdravilišča vzbudil pozornost poverljivstva za notranje zadeve, ki ga je izročilo referentu oddelka za tujski promet pri trgovskem ministru v Belgradu dr. Cirilu Žižku, da priporoča v takojšnje uveljavljenje, kar je predlagal Dolenc. To bo velikega pomena za poset jugoslovanskih zdravilišč in kopališč. — Na kongresu zdravilišč itd. kraljevine SHS v Zagrebu meseca decembra je imel Dolenc še drugi referat glede organizacije kopališč itd. Tudi ta referat je vzbudil pozornost kongresa. Voljen je bil istočasno za odbornika saveza kopališč itd. in kot tak deloval v savezu. Obiskal je Dolenc v poučne namene naša zdravilišča, potem zdravilišča v hrvaškem primorju, Krapinske toplice, Lipik, Darovar itd. Razpravljal je mnogo strokovnega tudi s tozadevnimi činitelji »Društva za promet stranaca« v Zagrebu, zdravstvenega oddelka za Hrvaško in Slavonijo in hrvaške zemeljske vlade. Poznamo je dobro v vseh teh krogih strokovnjakov. Deloval je kot predsednik jugoslovanskega saveza naravnih mineralnih vrelcev tudi v tej lastnosti mnogo in je dobro poznan vsem lastnikom velike industrije. Mnogo je govoril in odločno nastopal na merodajnih mestih doma in v Belgradu v pobujanju vseh onih faktorjev, ki groze uničiti to važno industrijo. Brezdvomno je torej dobro orientiran v tej industrijski panogi, ki je največjega pomena za zdravilišča v Rogški Slatini. In gerent Glinšek si drzne opozarjati vlado, da je ona kriva nastavitvi osebe, ki nima vpogleda, ne veselja in ne zmožnosti upravljati zdravilišče. Značilno za današnje razmere je, da se tako izobražena moža kratkoročno odstavi, ker sedaj vladajoča politična stranka to zahteva. Gre pa edino za to, da bodo slatinski nezadovoljevi pod drugim ravnateljem lahko izkoristili zdravilišče.

— **V Rogški Slatini** traja sezona od 1. maja do konca meseca septembra. Od dne 1. maja do 15. junija predsezona s primernimi popusti. Istotako sezona od 1. septembra dalje s primernimi popusti. Več v inseratu na drugi strani.

— **Več davčnih uradnikov IX. in VIII. čin.** rezreda išče, vsled posebnosti v davčni službi nevdržljivih razmer, primerne službe, katere bi jim omogočila takojšnji in brezpogojni izstop iz drž. finančne službe. Ponudbe sprejme iz prijaznosti uredništvo »Slovenca«.

— **Veselični davek.** Finančno oblast opozarjamo na javne recitacijske prireditve, ki se vrše dopoldne ob negotovih urah v kavarni Union. Vstopnina se sicer ne pobira, pa bi jo nekateri prav radi plačali, samo da bi se te recitacije ne vršile.

— **Morsko kopališče Baška.** Prihodnje dni se lep otok Krk iznebi nadležnega Italijana. Otok preide v last naše države in z njim tudi mnoga, pred vojno zelo priljubljena morskakopališča ob obrežju tega otoka. Najbolj zaslovel je med Slovenci zaliv baškanski s svojim lepo urejenim, odraslim in otrokom lahko pristopnim kopališčem v Baški novi. Sicer so Lah precej po svoje gospodarili tudi v tem mestu, toda vztrajnost in odločna volja domačinov Hrvatov bo hotela in druga podjetja tako začasno, da se bo s 15. majem lahko otvorila kopalna sezona. Hotel »Velebit« in druga domača enaka podjetja kakor tudi češki in poljski hotel se prenavljajo in pripravljajo za dostojen sprejem gostov, ki si jih posebno žele iz naših slovenskih krajev. Cene bodo kajpada drugačne, kot so bile pred vojno, a nikakor ne pretirane. Kolikor se more sedaj presoditi, bo veljala popolna oskrba s stanovanjem okoli 100 do 120 kron na dan, kakršnih cen pač ne bo mogoče dobiti v drugih morskkih kopališčih. Kdor torej ne ljubi velike elegancije, a se hoče pošteno okrepiti v mirnem morskem kopališču, naj pohiti letos med nas Baščen, ne bo mu žal.

— **Pobojnili se** dne 25. marca na šentpeterskem mostu v Ljubljani svojemu očetu umobolna Marija Sever. doma iz Doba. Doslej se še ni vrnila domov. Domnevajo, da se klati po Ljubljani.

— **Nesreča.** Brivski vajenec Jakob Pančur iz Kamnika se je dne 7. t. m. poljal s kolesom proti Domžalam. Ko je privozil v Domžale, je videl, da vozi od nasprotni smeri tovorni avtomobil. Istočasno so stali na cesti trije moški, ki se kljub zvonjenju in vpitju Pančurja niso hoteli oditi. Pančur je hotel zaviti nekoliko proti sredini ceste, v istem hipu ga je prijel avtomobil in ga povozil. Zdrobil mu je obe nogi in ga težko poško-

doval na glavi. Pančurja so prepeljali v ljubljansko bolnišnico.

— **Izgubila je revna šivilja** iz Podutika do Keršiča: rokav, pas in ovratnik. Pošteni naj-ditelj naj blagovolijo oddati te stvari pri anononem zavodu Drago Beseljak, Ljubljana, Can-karjevo nabrežje. (1278)

— **Našla se je** 27. marca popoldne v Tacnu pod Šmarno goro karbidna svetilka za kolo. Dobi se v Tacnu št. 20.

— **Zenske bolezni.** Profesor Winekel v Monakovem, pisatelj neke učne knjige o ženskih boleznih, potrjuje, da so ugodni učinki »Franz-Josef-grenčice« tudi po preiskušnjah potrjeni. (4356)

Ljubllanske novice.

lj **Umrla je** včeraj dopoldne v Ljubljani gospa Ana Rozman, vdova nadučitelja Ign. Rozmana, v starosti 61 let. Pogreb se bo vršil v ponedeljek ob 4. uri popoldne iz hiše na Kongresnem trgu št. 13. Pokojnico priporočamo vsem, ki so jo poznali, v spomin in molitev. Sveti naj ji večna luč Preostalim svojim naše iskreno sožalje!

lj **Frančišek Asiški** in socialno vprašanje. (Predava dr. Andrej Gosar, drž. poslanec.) Peti referat iz cikla predavanj o sv. Frančišku. Vrši se v nedeljo 10. t. m. v čitalnici jugosl. tiskarne in sicer ob 8. uri zvečer. Vsi akademiki in akademsko izobraženi krogi vljudno vabljeni! — Odbor »Društva sv. Bonaventura« franč. bogsl.

lj **Seja krajevne odbora SLS** za šolski okraj bo v ponedeljek, dne 11. t. m. ob 8. uri zvečer v posvetovalnici Jug. tiskarne. Seja je radi bližnjih volitev velike važnosti, zato naj se je gotovo udeležijo vsi odborniki in zaupniki.

lj **Šentpetersko prosvetno društvo** priredi danes, dne 10. t. m. ob 8. uri zvečer v svoji dvorani družabni večer s deklamacijami, petjem, šaljivimi prizori in tombolo. Vstopnina 2 K. Člani in prijatelji društva dobrodošli! V ponedeljek, dne 11. t. m. ob pol 8. zvečer društveno predavanje. Vstop prost. Po predavanju odborova seja. (k)

lj **Kulturnim delavcem in društvom.** Pozivljamo vsa kulturna društva in vse kulturne delavce, da se udeležijo oziroma pošljejo zastopnike na velevažen posvet, ki se tiče nevarnosti, preteče nemu naših prvih kulturnih zavodov. Posvet se vrši v prostorih Slovenske Maticе, Kongresni trg št. 7, v ponedeljek, 11. t. m., ob pol 6. uri popoldne. — Sklicatelj: Društvo slovenskih leposlovcev.

lj **Šentjakobska prosveta.** Danes zvečer ob šestih bo skioptično predavanje: »Iz Ljubljane v Belo Krajino.« Vabimo!

lj **Na Osojah** se imenuje narodna igra s petjem, v 5. dejanjih (6 slikah), ki jo uprizori »Ljudski oder« v Ljubljani, danes zvečer ob pol 8. uri v Ljudskem domu. Vstopnice se dobijo v predprodaji danes dopoldne v trafiki ge. Modie, v Kopitarjevi ulici in v trgovini Nove Založbe, na Kongresnem trgu, nasproti kavarni »Zvezdica«. Zvečer pa se dobijo vstopnice ob 6. ure naprej pri blagajni v Ljudskem domu. Slavno občinstvo se opozarja, da bo najbrže predstava »Na Osojah« zadnja v tej sezoni Ljudskega odra.

lj **Elizabetna konferenca pri sv. Petru** ima redno sejo v ponedeljek, dne 11. maja 1921 ob 6. zvečer v društvenih prostorih. (k)

lj **Zveza uradnih in trg. nastavljenk** Krekove presvete opozarja vse tiste članice, ki so se pri-glasile za tečaj, da se isti prične v torek dne 12. aprila točno ob 7. uri zvečer. — Odbor.

lj **Mestna zastavljajca** ima tomesčno dražbo dne 14. aprila ob 3. uri popoldne.

lj **Požar** je nastal v skladišču tovarne gosp. Hribarja na Zaloški cesti. Na dosedaj še nepojas-njen način so se vneli zaboji z bombažem. Požarni brambli, ki vsled počasnosti konj ni dospela na lice mesta v pravem času, ni bilo treba stopiti v ak-cijo, ker so domači k sreči že sami pogasili ogenj. Kje so avtomobili, ki jih je bilo svoje čase že vi-deti pred Mestnim domom? Ali se g. župan zaveda odgovornosti, ki si jo naprtuje v enakih slučajih s tem, da se je pustil »limati« od človeka, ki ima danes še toliko predrznosti, da sili v občinski svet.

lj **Podstrešni ogenj** je povzročil Ivani Pret-ner v Sp. Šiški v omari za obleko škodo 13 tisoč 650 kron. Pretnereva gospa je s svo-jima sinovima oženi sama pogasila.

lj **Nepoštena služkinja.** Policija je zaprla služkinjo Ano Dolničar, katere je ukradla svoji gospodinjti Štefaniji Mikič obleke v vred-nosti 2000 K.

lj **Srboriti tehnik.** Iz gostilne pri »Fajmo-stru« je ob pol 12. ponoči odkorakalo 5 teh-nikov, ki so veselo kričali in ženske nadle-govali ter ogorčali ljudi, ki so odhajali iz gle-dališča domov. Ko je nastopila policija, so zmerjali stražnike: »Ljubljanska policija je neumna, zarukana; ne ve, kaj ima opraviti in kako postopati z akademiki.« Eden je ne-kemu stražniku očital: »Vi imate še mokre brke; obrišite Vam jih!« in mu je segel v brke. Zagovarjati se bodo morali pred dežel-nim sodiščem.

lj **Pes popadel** je na Lepi poti 9 letnega Marijana Laborca. Lastnik psa, g. Josip Kun-ster, se bo moral zagovarjati pred sodiščem.

Najnovejša poročila.

DEBATA O »OBZNANI«.

Belgrad, 9. aprila. (Izv.) Na včerajšnji seji konstituante je po govoru ministra za notranje zadeve Milorada Draškovića govoril komunist Šima Marković, ki je pobijal Draškovića izjavljajo. Govorila sta nadalje v imenu Narodnega kluba dr. Pa-vičić in v imenu socialistnih demokratov Et-bin Kristan, ki sta se izjavila proti obznani. Zemljoradnik Milorad Miloradović je go-voril za obznano ter je izjavil, da izstopa iz zemljoradniškega kluba in (korupcija je vabljalva! Op. ured.) vstopa v klub dr. Voš-njaka. Za njim je govoril komunist Pavle Pavlović, ki je povdarjal, kako so se de-lavci borili za to državo, sedaj pa se jim jemlje svoboda. Zahteval je, da se vsi do-

kumenti predložijo sodišču, pri čemer se bo gotovo dokazalo, da so falzifikati in izmišljeni. V imenu demokratov je govoril poslanec Pečić za obznano. Nadalje je še govoril v imenu zemljoradnikov posl. Voji-slav Lazić, nakar se je vršilo glasovanje. Proti obznani so glasovali socialisti demo-kрати, republikanci, komunisti, del zemljoradnikov, Jugoslovanski in Narodni klub. Od radikalcev sta glasovala proti poslanca dr. Ivanić in Nastas Petrović. Seja se je zaključila ob 12. dopoldne.

RAZMEJITVENA KOMISIJA ZA MEJO OB BOLGARJI.

Belgrad, 9. (Izv.) Jutri odpotuje od tukaj medzvezniška komisija, ki ima izvršiti raz-mejitev med našo državo in Bolgarsko.

TEŽAVE NASE VLADE.

LDU Belgrad, 9. aprila. (ZNU) Danes dopoldne je v svojem kabinetu sprejel mi-nistrski predsednik Pašić delegata musli-manskih poslancev iz Južne Srbije. V par-lamentarnih krogih se misli, da so stavili muslimani tako visoke zahteve, da bo tež-ko prišlo do sporazuma.

MONARHISTIČNA PROPAGANDA V UKRAJINI.

Dunaj, 9. aprila. (Izv.) V dobro poučenih ukrajinskih krogih se veliko govori o živahni agitaciji, ki jo širi o Mažarske plačani agentje, za vpostavitve Habsburžanov v Ukra-jini. V tem slučaju bi se Ukrajini priklopila tudi Podkarpatska Rusija. Taka kraljevina naj bi potem stopila v tesno zvezo z Mažarsko. Na ta način bi bila Češka odrezana od vzhoda. V monarhističnih mažarskih krogih upajo, da bodo za to idejo pridobili tudi Francijo in zato prikazujejo celo akcijo kot protiboljševiško.

RDEČI TEROR.

Solnograd, 9. aprila. (Izv.) Socialnodemo-kraške organizacije so potom svoje deputacije izročile mestnemu glavarju svoje zahteve. Zahtevajo znižanje cen mesa in kruha, takojš-njo ureditev stanovanjskih razmer v njih prid in odstranitev krščanske so-cialnih zastopnikov. V slučaju, da se njihovim zahtevam ne ugoti do pone-deljka, grozijo z veliko stavko železničarjev, poštnih in transportnih delavcev ter s prene-hanjem dela v vodovodu in elektrarni.

IZVOZ MESA IZ JUGOSLAVIJE.

Trst, 9. aprila. Italijanski uradni list do-daja k prepovedi izvoza mesa iz Jugoslavije sledeče pojasnilo: Prepoved se ne razteza na sveže meso, soljeno in prekajeno meso niti na mast in slanino, perutnino in divjačino.

ZAHTEVE RUMUNJE.

Budimpešta, 9. aprila. (Izv.) Rumunski finančni minister je izjavil, da zahteva Rum-unija od zlatega zaklada Avstro-Ogrske svoj del v razmerju, kolikor je bilo v novo pripadlih kraljih prevzetega avstrijskega denarja. Ru-munski finančni minister se v svrhu direktnih pogajanj poda na Dunaj.

UMESTNA NAREDBA.

Praga, 9. aprila. (Izv.) Čehoslovaški mi-nister za uk in bogočastje je izdal naredbo, s katero se prepoveduje dijakom srednjih šol, da so včlanjeni ali sploh sodelujejo pri po-litičnih in protiverskih organiza-cijah.

PREVZEMANJE DALMACIJE.

LDU Obrovac, 8. aprila. (ZNU.) Včeraj ob 15. so Italijani z avtomobili odšli iz Obrovca. Naša vojska je prišla v okolico Obrovca še prej, nego so Italijani odšli. Prebivalstvo je šlo naši vojski nasproti z zastavami. Ko so Itali-jani odšli, je naša vojska in prebivalstvo kre-nilo v mesto. Vojska je bila sprejeta s silnimi ovacijami in obilnim cvetjem, ter se je ustavi-la pred občinsko hišo. Obenem je prišel sem-kaj general Milič in podpredsednik deželne vlade dr. Desnica. Pred občinsko hišo je po-zdravil vojsko slepi starec Stipan Janković, odgovoril pa mu je general Milič. Prišlo je tudi nekaj rodoljubov iz Zadra. Hotelo je priti še več Hrvatov in Srbov iz Zadra, pa so jim ubranili italijanski fašisti.

WRANGLOVCI IŠČEJO PODPORE V JUGOSLAVIJI.

LDU Belgrad, 9. aprila. (ZNU) V in-tervjuu s članom dopisnega urada v Bel-gradu je izjavil general Šatilov, da je pri-šel v Belgrad, da bi prosil našo vlado in parlament za pomoč Wranglovi vojski, in da bi zainteresiral našo javnost za bivšo protiboljševiško vojsko, kateri so zavez-niki odkazali finančno pomoč in ki se se-daj namerava vrniti v Južno Rusijo.

DELITEV GORNJE SLEZIJE.

LDU Pariz, 8. aprila. (Havas) Iz Lon-dona se brzjajavlja, da se v Londonu sma-tra delitev Gorenje Slezije kot edino mo-guća rešitev vprašani, sproženih po plebi-scitu in da more Francija računati na pod-poro Anglije.

KRŠČ. SOCIALIST MINISTRSKI PRED-SEDNİK NA PRUSKEM.

LDU Berlin, 9. aprila. (DunKU) Na današnji seji pruskega deželnega zbora je bil poslanec Stegerwald (centrum) s 332 glasovi od 380 glasov izvoljen za ministr-skega predsednika; za predsednika dežel-nega zbora je bil iznova izvoljen Leinert.

VOJNA MED GRKI IN TURKI.

LDU Pariz, 9. aprila. (Havas) »Petit Journal« priobčuje brzjajvko iz Carigrada, ki trdi, da so Grki izpraznili polotok Ismid. Kemalistične čete so začele zopet prodirati proti Smirni.

POLOŽAJ NA MAŽARSKEM.

LDU Belgrad, 9. aprila. Presbiro jav-lja: Po vesteh dunajskih listov je prisilil položaj, ki je nastal vsled prihoda raz-kralja Kralja, mažarsko vlado, da je podala ostavko. Razpuščen bo tudi mažarski par-lament, nakar se razpišejo nove volitve. Antagonizem, ki sedaj obstaja med pri-staši in nasprotniki Habsburžanov, bo go-tovo dovedel do resnih nemirov.

PRUSKI DRŽAVNI SVET.

LDU Nauen, 9. aprila. (Radio Zagreb) Končni izid volitev v pruski državni svet, izvenzmi Gornjo Slezijo, je nastopen: 27 mandatov je dobila stranka desnice, 16 centum, 4 demokrati in 27 socialisti.

Prosveta.

pr. Koncert M. Costaperaia - Schweiger-Vasiljeva dne 11. t. m. Gdč. Schweigerjevo šteje mo med naše najboljše domače pianiste. Kot gojenka praškega konservatorija je do-segla na javnih produkcijah v Pragi najlepše uspehe. Kritiki — češki in nemški — uvrščajo gdč. Schweigerjevo med najboljše absolvente praškega konservatorija. Poudarjajo njeno ble-stečo tehniko in visoko glasbeno razumevanje. Koncertirala je na koncertu »Jugoslavije« v Pragi, dalje v Vidmu, na koncertu orkestral-nega društva Glasbene Maticе meseca maja lanskega leta pa je proizvajala Griegov klavirski koncert s spremljevanjem orkestra s presenetljivim uspehom. »Berceuse« je nežno občutena uspavanka. Balada as-dur je najzna-menitejša Chopinova balada, ki zahteva globo-kega umetniškega čustvovanja. Lisztova le-genda »Sveti Frančišek na morju« je klavirsko mojstrsko delo par excellence. Liszt nam slika ta čudežen pohod sv. Frančiška po valovju. Slika nam vse hude boje svojega lastnega živ-ljenja z njemu lastno čarobno umetnostjo. Zma-gonosno in varno stopa svetnik po valovih, zmagovalno izzvene zadnji akordi. To delo spada med najboljše proizvajane točke gdč. Schweigerjeve. Spored ponedeljkovega kon-certa je vseskozi pester, izvajateljice so so-lidne in priznane slovanske umetnice. (k)

pr. **Gleda Učiteljskega koncerta**, ki se je vršil v četrtak v »Unionu«, nismo prinesli poročila zato, ker nismo dobili vabila niti vstopnice, kar bodi v pojasnilo za slučaj kakih rekrimacij.

pr. **St. Premrl: 100 preludija organi.** Zbirka orgelskih preludijev. II. natis. Založila Jugoslovans-ka knjigarna v Ljubljani. Cena 30 K. — Sloven-skim glasbenim delom — predvsem boljšim — je le poredko usojeno zagledati beli dan v drugi iz-daji. Premrlovi preludiji so jo doživeli, dasi niso iz-tistega blaga, ki bi bilo na zunaj lepo blesteče, na-znotraj pa puhlo in brez vsebine. Nasprotno! Vsa Premrljev preludij je dober, pogosto ljubeč, pa tudi mogočen glasben izdelek, pa naj ga gledamo po-melodični plati, ki nam odkriva mehko dušo, pa ne brez odločnosti; ali po harmonični, ki je kljub vsej preprostosti, kakor nam jo Premrl še kaže v tej zbirki, vendar vedno iznajdljiva in zaenjamljiva; ali po ritmični, ki v njej tudi že kali ritmično bo-gastvo, kakor ga je Premrl razvil v poznejših svo-ijh večjih delih. Zbirka je namenjena praktični rabi naših organistov, ki potrebujejo veliko kratkih pred-in medijer in nekaj krepkih poiger. Zato vsebuje največ kratkih periodičnih stavkov, obse-gajočih 8—16 taktov s primernimi podaljški. Vmeš je natresenih imitacij, fuget, motivično, ozir. kon-trapunktično obdelanih stavkov, tako da se raz-lične oblike vneveri vrste in zamenjujejo in vedno kaj novega, zaenjamljivega, poslušanja vrednega pri-našajo. — Premrl se je tudi v tem prilagodil prak-tičnim potrebam, da se omejil glede tehnično-orglarskih zahtev: preludiji so izvečine lahki, le nekateri semtertija posegajo v srednje težko stop-njo, ki jih pa vsak naš organist tudi zmore, če se le malo potruji. — In še v eni stvari se je skla-datelj prilagodil našim nekoliko skromnim in ome-jenim razmeram: napisal je samo durove preludije, zakaj skoro izključno samo take naši organisti ra-bijo. — Uverjeni smo, da bodo novo-izdajo vsi naši cerkvenoglasbeni krogi prav toplo pozdravili. K.

pr. **Mrakovci.** Igra v treh dejanjih. Spisal Franc Kosec. Režiser: Danilo. Pravičnost zahteva, da iz-pregovorimo tudi o tem izvirnem delu, dasi z njim literatura in gledališče nista pridobila; taka dela so neizogibni pojavi, a če pridejo na torišče resnih stremiljenj, jih bo treba soditi. Fran Govekar, cigar psevdonim krije to igro, je ime, ki smo mu danes že prav lahko pravični. Zdi se, da je nastopil z večjim pogumom kakor s čistim umetniškim po-slanstvom; danes moramo celo reči, da je bilo nje-govo delo brez enotnega estetičnega prepričanja. Njegov naturalizem je zgodaj shiral, ni bil v njem samem zaživet, temveč importiran, riskiran na nje-govo ime — ker kako je mogoče, da bi koj nate-aledila vrsta romantično-trivialnih dramatičnij pod imenom zloglasne narodne igre? Producciranje v praktične smotre, podprto z vedno računajočo ru-tino, ki se umetniške linije le mestoma dotakne, utegne biti prava oznaka Govekarjevega literar-nega dela. Taki so tudi »Mrakovci«. Lokalizacija dejanja nas sili k domnevi, da je bilo delo nasve-tovano po močnejši resnični dogodbi, sicer bi ne bilo za to specifičiranje prav najmanjšega razloga. Več kot vsakdanja zgodba brez vsake duševne preosnove in brez dramatičnega značaja ta igra ni, ker kako bi moglo zadnje dejanje iti tako mimo prvih dveh in ustvariti naravnost dramatično ne-voljo. Vsa vsebina je ta: Mi Mrakovci smo ljudje, kakršnih ni; če se izprevržemo, pa smo spet Mrakovci; kmetijski racionalist mora biti srečen, ker vse uravna tako da je prav. — To so podobe, ki beže pred dramo, pa se kljub temu v samodopa-dajenju kretajo po odru; lepo govore, gladko se str-nejo k tej ali oni skupini in stari Mrak modruje s seboj kot maniriran junak patetične tragedije. Oderski rutiner ne pozabi, da koncem dejanja po-rabi tudi zvonjenje angelovemu čečenju, pa klavir v grunratski hiši, ples itd. Vse delo je prazno, po-vršno, malomeščansko — ljubljansko. V jeziku se podaja čisto na Finžgarjevo polje, a jezikovne pr-vine se ne sprimejo z narejenostjo in ostanejo gol-i nadevki brez učinka. Tako delo moramo odkloniti. Vprizoritev pa je lahka stvar. Igralci se po neki maniri zasujejo na odru. Če bi pa hotel kdo kaj ustvarjati, ne more nikjer tekstu blizu, zato ostane zunaj samo še predpis: kramar, kmet, poštar itd. Tako je šla ta stvar brez nesreče in brez uspeha gladko preko odr. Enega ne smemo preskočiti, Gregorinovega Rupnika; to pa je bila docela zna-čilna figura, njegova lastna ustvaritev. Fr. K.

Cerkveni vestnik.

c Jezuitska kapela. Danes popoldne ob 7. uri propoved in litanije. Predmet propovedi: Ali je res vsak ples grešen?

Orlovski vestnik.

Šišenski Orli in Orlice prirede danes telovadno akademijo v telovadnici šišenske šole. Začetek ob 17. uri. Ker je spored zelo bogat in je akademija prvi javni nastop odseka, vabimo vse prijatelje orlovske misli, da se udeležijo prireditve v kar najboljšem številu. (K) Sentišensko orlovsko okrožje priredi, kakor vsako leto, tudi letos prvo majevsko nedeljo, izlet na Šmarno goro. Orlovske prireditve na Šmarno goro so se doslej vse izbornostno obnesle in na vsakega udeleženca napravile mogočen vtis. Letos pa obeta biti prireditve posebno sijajne. Okrožni odbor ne namerava zbrati na Goro samo Orle in Orlice iz odsekov svojega okrožja, ampak vabi na mogočen orlovski tabor vso pošteno mladino iz bližnje in daljne okolice, da s poklonitvijo naši Zaščitnici otvorimo letošnje orlovsko delo med našim ljudstvom. Tozadevna vabila in vprašalne pole smo že razposlali na br. okrožja in odseke in jih tem potom prosimo, naj računajo na 40 ter nam vrnejo vprašalne pole do določenega časa. Kdor pride peš ali z vozom, naj pride do 7. ure v St. Vid. Potem gremo vsi na postajo Vižmarje, kjer se združimo z gosti, ki pridejo z ljubljanskim in gorenjskim vlakom. Nato se s prevozom razvrstijo v Salezijansko godo in Računkovnika na čelu proti Šmarni gori. Ob 9. uri je na Gori sv. maša, po sv. maši pa orlovski tabor, na katerem bodo govorili razni govorniki. Popoldne se vrši v vnožju Šmarne gore v Tacnu na prostornem Koširjevem vrtu ljudska veselica z godbo, petjem, telovadbo itd. V slučaju skrajno slabega vremena se vsa prireditve preloži na Vnebohod. Eventuelne izpremembe in podrobnosti bomo še poročali potem »Slovenca«.

Turistika in sport.

Gradjanski 8. K.—Ilirija. Današnja tekma z Gradjanskim je za Ilirijo letos prva težka tekma. Dnevele je igrala pet lahkih tekem, v katerih je dosegla skupen score 42:2. Zmagovit izid proti Gradjanskemu se ne zdi verjeten, ker jo njen glasoviti napretnik nadkriljuje tako tehnično kot po izkusnih in rutini. Najmočnejše orožje Ilirije je hitra in gibčna napadalna vrsta, ki se more uspešno kosati tudi z obrambo kvalitete Gradjanskega. Vprašanje pa je, če bo moglo moštvo vzdržati odprto igro in če je že toliko v treningu, da ne bo podleglo tempu. — Tekma se prične ob 16. uri, pred tekmo igra na 14. uri Hermes in Ilirija rez. — Vstopnina: numerirani sedeži 7 din., sedeži II. vrste 5 din., stojišče 3 din., članske in dijaške vstopnice 2 din. Članske in dijaške vstopnice se izdajajo le v predprodaji od 10. do 12. ure na igrišču. 15. številka »Sporta« je izšla s sledečo vsebino: Otvoritev kolesarske sezone v Ljubljani. — Gradjanski sportni klub v Ljubljani. — Glavna skupščina Jugoslovanskega nogometnega saveza. — Telesna vzgoja v Ameriki. — Pregled o sportnem gibanju po svetu. — Številka prinaša krasne slike iz nogometnega sporta ter iz lahke atletike.

Dijaški vestnik.

d Podružnice S. D. Z. še sedaj niso vpsale poročil o izvršenih občnih zborih. S kom naj osrednji odbor dopisuje, ako nima naslovov novoizvoljenih odbornikov? Poročajte torej nemudoma! — Predsednik S. D. Z. d Izprememba v naslovu centrale. Radi reda in hitrejšega poslovanja naslavlja se odtlej vse dopise na Slov. dijaško zvezo sledeče: Ivo Peršuh, pisarna Slov. kršč. soc. zveze v Ljubljani, Ljudski dom, Streliška ulica 12/II. Istotam je predsednik

S. D. Z. vsak dan od 8. do 12. in od 15. do 17. ure za osebni razgovor na razpolago. d »Zarja«. V četrtek, 14. t. m., ob 20. uri se vrši v dvorani Akademikega doma redni mesečni občni zbor jugoslov. kat. akad. društva »Zarja«. Tovariši, udeležite se ga polnoštevilno! Vsi gg. starišine in tt. Dančarji najiskrenejše vabljeni. Predsednik. d Diskusijski večer v torek, 5. t. m., je jako dobro uspel. Navzočih je bilo veliko število naših akademikov. Ko je predavatelj razložil uvodne osnove etike po VI. S. Solovjovu, se je v diskusiji načelo vprašanje o tem, kaj je norma moralnosti, subjektivna vest ali kako izvensubjektivno določilo. Pri prihodnjem predavanju, ki se vrši prihodnji torek ob 8. zvečer v »Akademskem domu«, se bo predavatelj najprej ozrl na vprašanja, ki so se sprožila na zadnji diskusiji, potem pa nadaljeval temo (Dobro ni v celoti vteleseno niti v danih historičnih oblikah človeške družbe niti ne obstoji v negaciji vsega historičnega, Tolstoj.) — Večer je pokazal, kako veliko je zanimanje za najaktualnejša vprašanja sedanje dobe v naši mladini.

Gospodarstvo.

STAVBENO GIBANJE.

Živahno stavbeno gibanje je vedno znak blagostanja države. Tako potrebujemo danes stanovanj, a kljub temu se danes malo zida. Vzrok tiči v splošni dragini stavbenega materiala ter delavskih moči. Pred vojno so po mestih zidali večinoma uradniki, v okolici mest tudi delavci. Splošna želja je bila, imeti svoj dom. Zgradba lastnega doma tudi ni bila tako težava stvar. Za nekaj tisočakov, pa si je imel svojo hišico. V gotovini si navadno plačal samo stavbišče, polovico do dve tretjini ti je dala posojilnica, drugo si pa ostal stavbeniku dolžan. Danes pa si ti sloji komaj zaslužijo, da morejo živeti. Za obleko niti nimajo. Kako naj potem zidajo? Posojilnice gotovo ne dovoljujejo po današnjih cenah do dvetretjinskih kreditov. Tudi stavbenik zahteva takoj plačilo. Zasebniki torej ne morejo danes zidati, državne oblasti tudi ne, saj v veliki meri ne. Edino oni zasebniki, ki so med vojno obogateli ter posamezne banke, ki so primorane k temu. Vse pričakuje, da bo postalo zidanje ceneje. Gradbeni material, ki se danes že lažje dobi, postaja le počasni cenejši. Končno smo še navezani na uvoz v marsičem iz inozemstva. Cene na svetovnem trgu sicer padajo, toda naša valuta tudi. Tako se položaj ni spremenil, cene gradbenemu materialu so tudi iste.

Stavbeni material pa si regulira cene po cenah na svetovnem trgu. Les po cenah v Italiji, cement pa po cenah v Nemški Avstriji. Opeka in apno sta pa odvisna od cene premoga. Tako so cene ostale iste. Samo železni material je padel lanske leto za 3 K pri kilogramu. Vse drugo pa moramo večinoma uvažati, največ iz Nemške Avstrije. Zidanje torej v letošnji stavbeni sezoni ne bo postalo cenejši, ampak bo postalo še dražje, če bo naša valuta še dalje padala.

g Kurzi v prostem prometu. Zagreb, 9. aprila. (Izv.) V prostem prometu se danes kupujejo in prodajajo: Italija 620—625, Praga 193.50, Dunaj 22.50, Berlin 233.50, New York 142.50, dolarji 140. Borza je danes zaprta.

g Padanje cen na svetovnem trgu. Zadnje tedne niso na svetovnem trgu cene blagu tako hitro padale kakor prej. V marcu so padle cene za 2-6%, medtem ko so padle v februarju za 9-5%, a v januarju 10-5%. Od aprila 1. l. do danes so padle cene na svetovnem trgu skupno za 42%. — Cene živilom so zadnje dni neizpremenjene. Angleška pšenica je poskočila za 14 šilingov pri kvartarju. Tudi ameriški sladkor se je nekoliko podražil. Čaj, kava in kakao so pa postali znatno cenejši.

g Kože in usnje na svetovnem trgu. V sled nove izvozne carine, ki precej ovira izvoz živine in pospešuje izvoz mesa, se opaža na trgu

večja ponudba surovih kož. Medtem ko so bile cene kož lanske leto precej visoke, so prišle letos cene znatno padati, tako da stane danes kilogram lahke krave in telečje 26 K, kilogram težke krave 28 K ter ovčje kože komad po 45 do 50 K. V Franciji, Angliji in Nemčiji je cena surovim kožam približno 18 do 20 K kg franko Marseille ali Hamburg. Tudi v Italiji je za kože vedno več ponudb, cene znatno padajo, ker prihaja indijska in egipčanska koža v velikih množinah na trg, ki konkurira domačemu blagu. Navzlic temu ni pri nas pričakovati tako brzo trajne baisse, in to vsled visoke valute tujih držav, ki ni izenačila cen na tujih trgih z našimi. Pri tem prihaja tudi v poštev, da naše domače tovarne nimajo velikih zalog, da naša usnjarska industrija vedno raste ter da je povpraševanje po kožah zelo veliko. Za razvoj cen na našem domačem trgu je odločilno, da je uvoz precej nazadovol, tako da domača obrt svoje izdelke še precej hitro lahko proda. Pripomniti pa je treba, da tuji trgovci, posebno Italijani, le blago druge vrste izvažajo, prvovrstno blago pa sami doma uporabljajo. Prognoza bi bila sledeča: v enem do dveh mesecih smemo pričakovati, da bodo cene surovim kožam, kakor tudi usnju vsled poletne sezone ter vsled nakupičnih zalog precej padle. Cene usnju bi le v enem slučaju poskočile, če bi vojno ministristvo kupilo zaloge, kar pa se z ozirom na slabe finance gotovo ne bo zgodilo.

g Državni proračun za 1921/1922. V fin. ministristvu se je danes nadaljevala razprava o predlogu državnega proračuna za 1921/1922. Na dnevnem redu je bil proračun ministristva za trgovino in industrijo, ki znaša v onem delu, ki predvideva izdatke 55.850.000 dinarjev, dočim je znašal lanski proračun v vseh delih 13.367.000 dinarjev za Srbijo in Črno goro, 13 mil. 577.000 dinarjev pa za ostale kraje. Ta povisek je nastal vsled tega, ker je bilo predvideno mnogo denarja za obnovo industrije in za izdajanje kreditov za obrtne šole in industrijsko-obrtno muzej. Ker so to izdatki za našo državo radi njene majhne finančne moči preveliki, je finančno ministristvo odklonilo nekatere izdatke, kakor tudi gotove izdatke vsled izdajanja kreditov trgovcem, obrtnikom in industrijalcem. Kar se tiče dohodkov v proračunu za trgovinsko ministristvo, znašajo ti dohodki 17.000.000 din., t. i. šestkrat več kot lani. Od te vsote vplačajo samo tovarne za svilo 14.000.000 din., ostali trije milijoni pa so bili doposlani od uprave fondov in oddelka za zaščito industrijske lastnine. Ker je ostalo nekaj poglavih proračuna, o katerih se še ni razpravljalo, se bo razprava o teh poglavih nadaljevala jutri. Debatna o vsem državnem proračunu bo končana do 20. t. m. Ze sedaj se je pričela sestava proračuna državnih dohodkov. Glavni vir državnih dohodkov ostanejo tudi še v prihodnje davki in razne pristojbine. V tem smislu je finančno ministristvo že izdelalo načrt, ki predvideva znatno zvišanje dosedanjih pristojbin. Poleg že obstoječih pristojbin se uvedejo še nekatere nove. S temi novimi se v prvi vrsti obdavi dedščine, manjše za 12 odstotkov, večje pa za 20 odstotkov. Od dosedanjih taks so ukinjene samo one na mineralne vode, ker se je pokazalo, da so bili stroški države pri mineralnih vodah večji, kakor dohodki iz pristojbin. Računajo s tem, da bodo zvišane stare pristojbine prinesle državi najmanj pol milijona dinarjev več. Ker bo načrt zvišanja in ureditve državnih taks v kratkem končan, se čimprej pozovejo delegati iz vseh pokrajin, da podajo svoje mišljenje o pristojbinah, naker se bo o proračunu razpravljalo na seji gospodarsko-finančnega komiteja.

g Trgovska gospodarska organizacija. — Ustanovitev naše narodne države nalaga naši uvozniki in izvozniki trgovini nove, velike naloge, kakršnih prej ni imela v tujih nam državi. S podporo te tuje nam države in razmer je bila posebno velika trgovina v rokah tujcev, ki so preskrbovali naš uvoz in izvoz.

To veliko in za naše narodno gospodarstvo in narodni položaj prevažno nalogo mora prevzeti sedaj naša trgovina. Uvideli pa so naši trgovski krogi, da ni posameznik samo gmotno preslab, nego so tudi razmere take, da more naša trgovina to nalogo izvrševati le z združenimi gmotnimi in moralnimi silami. Zato je po nalogo lanskega trgovskega shoda v Ljubljani Zveza trgovskih gremijev in drugi skupno s Trgovsko zadrugo r. z. v Ljubljani sklenila ustanoviti veliko trgovsko organizacijo, ki bi prevzela posle, katere so dosedaj izvrševali za nas tujci. Organizacija hoče s svojimi velikimi gmotnimi in moralnimi sredstvi izločiti tuje nam gospodarske in narodno nasprotno inozemske uvoznike in prekupce in njihov neopravičen, veliki posredovalni zaslužek in dobiček, da bo naš človek lahko ceneje nabavljali si svoje potrebščine in naš poljedelec in proizvajalec dražje prodal svoje pridele in izdelke v inozemstvo veletrgovini in konsumentu. — Od Zveze trgovskih gremijev in Trgovske zadruge r. z. v Ljubljani sestavljeni odbor je dobil dovoljenje za ustanovitev družbe, pa daje sedaj v podpis delnice. — »Slovenska trgovska delniška družba« v Ljubljani, kakor kaže oglas na zadnji strani današnje številke našega lista. — Komur je mar lastna gmotna korist, naša gospodarska neodvisnost od inozemstva, tuje posredovalne trgovine, ta bo pristopil k delniški družbi, za koje obstoi in napredek so dani vsi pogoji. (1281)

g Izplačevanje dividend. Na občem zboru Delniške stavbanske družbe »Unio« v Ljubljani je bila sklenjena dividenda a K 30 — za delnico za poslovno leto 1920. Dividenda je izplačljiva 1. julija 1921. (1269)

Posledno.

Dopisniku celjske »Nove Dobe«, ki me je v št. 39. v dopisu »Hrastnik (volivno gibanje)« neutemeljeno napadel, odgovarjam sledeče:

Ker ljudje Vaše baže niso poklicani, da bi sodili o mojem delovanju, še manj pa o poštenosti, Vam namena in cilja društva »Poštenost«, katero napadate, ne bom razlagal. Konstatiram samo:

Prvič nisem bil jaz nikdar član ne JDS, ne SLS, ne SDS, kakor sploh nobene politične stranke.

V Vašo družbo, g. dopisnik, sem prišel le kot tajnik »Ciril Metodove podružnice«, drugače pa nisem v njo šilil in ne bom, ker me je, pošteno rečeno, Vašega Hrastniškega »jugoslovanskega demokratizma« sram! Jugoslovanstvo, v katerem igrajo glavno vlogo osebe, ki še slovenski ne znajo in svoje otroke nemški odgojujejo, je klavarno, kakor je klavarno vse naše narodništvo in demokratizem, ki ga tvorijo na sestradani Krpanovi kobili! Sicer pa tudi nimam cilindra, ki je po večini znak Hrastniških »demokratov«!

Kar se pa tiče mojega simpatiziranja, pa vedite, da se ono ne ravna po tem, kje je bolj varno ali bolj toplo, ampak po tem, kjer vidim več poštenosti! Če Vi Vaše simpatije obračate po varnosti, oziroma po boljših izgleh na koritca, je to sicer žalostno, a zato še ni treba v meni iskati tekmečal! Če Vam diši županski stolec, ni treba teh Vaših skomin meni pripisovati!

In če Vas kdo smatra vrednega županske časti, ga obžalujem, ker jaz imam za človeka, ki namesto da bi svoje dolžnosti pošteno izvršil, skuša z lažljivim in hinavskim natočevanjem ter obrekovanjem poštenim ljudem jemati njih dobro imo, samo eno čuvstvo, in to se da najbolje izraziti s »fej«!

Metod Jenko.

* Uredništvo za spise pod tem naslovom ni odgovorno.

Vodna moč za mlin in žago s primernim poslopjem na Gorenjskem se proda. Ponudbe pod »Vodna moč« na upravo Slovenca. 1230

Vedovodni monier prevzame popraviljanje na deželi. Vprašanje na Zupanstvo Iška s pošta Studenec pri Ljubljani. 1200

Popolnoma prodajalka ali prodajalec za mešano blago, zlasti za manufakturno poštena in pridna, se sprejme takoj v stalno službo. Plača po dogovoru. Ponudbe na Franc Lipej, veletrgovina Brežice ob Savi, Slovenija. 1217

Kontoristinja ali mlajši kontorist strojepisec zmožen srbohrvaške korespondence se takoj sprejme za Ljubljano. Natančne ponudbe in zahtevki na »Poštni predal št. 113, v Ljubljani«. 1261

Deklica za vse se išče proti visoki plači. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 1265.

Prodajalke zmožne deželnih jezikov se iščejo za takoj za fino damsko konfek. prodajalno. Ponudbe s prepisi spricval in zahtev plače je poslati na naslov Oleron, Zagreb, Ilica 11.

Izjava. Podpisana izjavljam, da nisem plačnica za morebitne dolge, ki bi jih delal moj sin Franc Stojan na moje ime. Proti vsakemur, ki bi les ali kako drugo blago od njega kupil, bom sodnijsko postopala. Marija Stojan, posestnica Bled št. 14, Gorenjsko.

Kovaški pomočnik išče službe. Cenjene ponudbe je poslati pod »Pomočnik 1263«, na upravo Slovenca.

Posestvo ali vila se kupi v ljubljanski okolici gospodarskim poslopjem in 2 do 3 orali zemlje. Poizve se v pisarni odvetnika dr. Josipa Grablovlja, Sodna ulica št. 11.

Inteligentna gospodična bi brezplačno poučevala v kuhinji v kakem zavodu na Gorenjskem. Poizve se: gospa Filip Knezova ul. 235 a Šiška (Ljubljana). 1264

Ceno se proda: dve stari postelji s spodnjimi modroci, dve nočni omarici s kamniti ploščami, ter umivalnik. Naslov se poizve v upravi Slovenca pod št. 1271.

Motorno kolo v dobrem stanu 2¹/₂ H. P. se ceno proda. Ogleda si ga lahko pri ključavničarju Kongresni trg št. 11. (Dež. dvorec). 1272

Centrifugalna sesa ka (Hochdruckpumpe) popolnoma nerabljena, iz predvojnega materiala, na 3 stopnje, Neumano-vega tipa 2.0 ki daje 300 l vode na min pri motorni sil 5 konjskih sil, je naprodaj. Ogleda se pri gasil. društvu v St. Vidu pri Ljubljani. Fr. Bernik, načelnik Podgora 28. 1277

la štajerske sekire v vseh velikostih, dalje prave tirolske brusilne kamne (osle) prodaja samo na debelo KARL STIGOR, Hartberg, Steiermark.

Čebulno seme originalne italijanske vrste gente Mamouth, janne geant Rocca, rouge geant Rocca Braun se dobe pri Sever & Komp., Ljubljana, Wolfova ulica 12.

ZAHVALA.

Za obile dokaze iskrenega sočutja povodom smrti našega srčno ljubljenega, nepozabnega soproga, očeta, starega očeta in strica, gospoda

Franc Oblak-a

gostilničarja in posestnika izrekamo vsem našo najpri-srčnejše zahvalo.

Posebna zahvala pa bodi darovalcem krasnega cvetja, pevskemu društvu »Slavec« za ganljive žalostinke, kakor tudi vsem, ki so v tako mnogobrojnem številu spremili blagega pokojnika na njega zadnji poti.

Globoko žalujejo rodbrine: Oblak, Mencinger, Dolenc.

Radi odsotnosti lastnika se proda nad 40 novih različnih čebelnjak in vse čebelarsko orodje, dalje strojnica itd. Pojavnila pri blagajniku čebelarskega društva g. I. Mesariju, ravnatelju Jugoslovanske knjigarnice.

Ceno se proda: cela garnitura za 12 oseb jedilnega orodja (Kina srebro) in moška zlata ura. Poizve se od 10.—4. ure pop. Breg št. 4. I. desno.

Služba organista in cerkvenika je razpisana pri Sv. Heleni, pošta Dol pri Ljubljani. Plača v buri in denarju. Nastop ob Sv. Jurju. Župni urad Sv. Helena, Dolsko.

Dragan Vučković pooblaščen borzni mojster, ZAGREB, Sv. Duh 19.

Posreduje pri nakupu in prodaji državnih in vrednostnih papirjev izplačljivih in čekih na zunanje trge in tujem denarju. Telefon: 6—69. Brzjavni naslov: Vučkov. Zagreb.

Lepa stavbna parcela na periferiji mesta se proda po K 18.— za m². — Naslov pove An. zav. Drago Beseljak, Ljubljana.

Švedski semenski oves priporoča trgovina s semeni SEVER & Komp., Ljubljana, Wolfova ulica 12.

Prodajalka za trgovino s steklom in porcelanom, v tej stroki izobražena, se išče. — Naslov pove Anončni zavod DRAGO BESELJAK, Ljubljana.

Stenograf (inja) za Ljubljano s perfektnim znanjem sloven. in nem. stenografije se sprejme v odvetniško pisarno. Nastop na kasneje do 1. junija t. l. Zagotovljena je soba z električno razsvetljavo in cenena prehrana. Ponudbe pod 1879 na upravo »Slovenca«.

Zahtevajte proračun za objavo oglasov.

Postabilne lokomobile

H. Herr-Schranz	8-12 HP
R. Wolf	20-24 "
Badenia	24-30 "
Röck	20-30 "
H. Lanz	20-42 "
Marschall	30-45 "
R. Wolf	38-44 "
R. Wolf	40-52 "
Ung. Staatsbahnen	40-55 "
R. Wolf	50-65 "
R. Wolf	62-72 "
Badenia	75-85 "
R. Wolf	80-90 "
Carret-Smith	100-120 "
Lanz	100-115 "
R. Wolf	110-140 "
Badenia	210-240 "
Marshall	8-12 "
Ruston-Proctor	6-10 "

Kotel za lokomobile

10¹/₂ qm, 12 Atm. prevozen in iztegljiv

30 qm, 10 Atm. " " "

16 qm, 8 Atm. " " "

Parne lokomotive

1435, 1000, 900, 760 in 600 mm tirne

Lokomobile na bencin

8—10 HP H. Herr-Schranz nove.

olori na sesalni plin

70 PS Raupach, Görlitz

80 " Augsburg

100 " Krupp

Diesel-motri

60 PS Waffenfabrik

80 " Garell Freres, Gent

120 " Sulzer, Winterthur

400 " Daimler-Werke

Cesni vaji na paro za 8 in 13 ton.

Lomilci kamna 2 kosa Hopf. 6.

Sodi za prevoz 50—100 t, surovi in pocinjeni Dobavljajo takoj z jamstvom za porabnost v obratu.

Maschinenfabrik J. Gosztonyi, Wien IV. Schietmühlgasse

Vsemogočni Stvarnik je poklical k sebi v boljše večnost našo predobro mater in staro mater, gospo

Ano Rozman roj. Debeljak

vdovo nadučitelja

ki je izdihnila v Gospodu danes ob 10. uri dopoldne po težkem trpljenju, večkrat prevedena s sv. zakramenti. Pogreb se bo vršil v ponedeljek ob 4 uri popoldne iz hiše žalosti na Kongresnem trgu 13.

Vsem znancem in prijateljem prav iskreno priporočamo svojo blago mater v gorečo molitev!

V LJUBLJANI, dne 9. aprila 1921.

Rudolf Rozman, sin. — Gizela Kremžar, Malica Wlassak, Franica Pečar, Minka Bratuž, hčere. — Angela Rozman, snaha. — Franc Kremžar, Arnold Wlassak, Albin Pečar, Karlo Bratuž, zetje.

Ljudska posojilnica v Ljubljani
registrirana zadruga z neomej. zav., Miklošičeva cesta 6

vabi na

redni občni zbor

ki se vrši dne 25. aprila 1921 ob 5. uri popoldne*
v posvetovalnici lastnega doma.

Dnevni red:

1. Čitanje zapisnika o zadnjem občnem zboru. — 2. Poročilo načelnstva. — 3. Poročilo nadzorstva. — 4. Sklepanje o potrditvi računa. — 5. Sklepanje o porabi dobička. — 6. Dopolnilna volitev načelnstva. — 7. Volitev nadzorstva. — 8. Slučajnosti.

V Ljubljani, dne 6. aprila 1921.

Načelnstvo.

* V slučaju, da bi bil občni zbor nesklepčen, se vrši v smislu § 33. pravil čez pol ure na istem mestu in z istim dnevnim redom drugi občni zbor, kateri sklepa brezpogojno.

Jutranji ponedeljski list!

Ob ponedeljkih zjutraj pri nas ne izhaja nobeden list.
Z jutrajšnjim dnevom pa začne izhajati v Ljubljani nov list

„Autonomist“

ki bo izhajal vsak ponedeljek zjutraj ter bo prinašal najnovejšo vest. Ob enem bo zastopal idejo slovenstva.

Celoletna naročnina K 120.—. Posamezne številke K 2.—.

Naročajte, čitajte, širite!

Uprava v Ljubljani, Breg št. 12.

Angleška parobrodna družba

CUNARD-LINE

Zastopstvo za Jugoslavijo: Jugoslavenska banka d. d. v Zagrebu. — Odprava potnikov I. II. in III. razreda preko TRSTA, REKE in CHERBOURG-a v NEW-YORK. Sprejema naročila za prostore na parnikih za Grčijo, Anglijo in Ameriko — ter obratno za Jugoslavijo.

Natančna pojasnila daje:

Cunard Line, Zagreb, Vrhovčeva ulica št. 15.

in LJUBLJANA, Kolodvorska ul. 26.

Broj Pres: 2602/21.

Split 29. marta 1921.

Razpis natječaja.

Kod političkih vlasti u području pokrajinske vlade za Dalmaciju imaju se pokriti razna mjesta

kolarskih povjerenika, vladinih koncipista i konceptnih vjezbenika

u IX, X i XI razredu čina, sa sistematskim prinađležnostim.

Kao konceptni vjezbenici i privremeni primaju se državljani SHS, koji su svršili pravničke nauke te su položili povoljnim uspjehom barem 2 državna ispita, a prema raspoloživim mjestima imaju se i privremeno imenovati vladnim koncipistima.

Ako imaju sva 3 državna ispita bit će privremeno imenovani vladnim koncipistima ili kotarskim povjerenicima a stalnim, kad polože političko-praktički ispit za političku službu.

Oni koji imaju taj ispit, moći će se odmah imenovati stalnim. Prednost imaju oni, koji se već nalaze u političkoj ili drugoj državnoj službi ili so bili u političkoj službi te su položili praktičko-politički ispit.

Propisno biljegovane molbe snabdjevene krstnim listom, svjedožbom pripadnosti i svršenih nauka te poznavanja jezika imaju se prikazati predsjedništvu pokrajinske Vlade u Splitu do konca aprila 1921.

Oni natjecatelji, koji se već nalaze u službi, imaju molbe prikazati potom svoje starije Vlasti.

Troškovi za potovanje na određeno službeno mjesto bit će plaćeni od

Predsjedništva Pokrajinske Vlade za Dalmaciju.

Gradbeno podjetje

ing. Duklč

Ljubljana, Resljeva c. 9.
se priporoča za vsa v to
stroko spadajoča dela.

D. M. C.

SPECIJALNA

TRGOVINA

D. M. C. BLAGA

na debelo priporoča
svoje veliko izbiri.

Naročila se izvršuju
točno in hitro.

Ferdo Schwarz

Zagreb

Trenkova ul. 20.

D. M. C.

Proda se dne 17. aprila t. l. ob 1 uri
popoldne v Mooswaldu št. 11. pri
Koševju iz proste roke

1 lovski voz

1 lahka kočija, 3 vozovi, veš sodev.
sodekov in raznovrstno poljedelsko
orodje.

Benčina & Tomec

sta kupila

KARTONAŽNO TOVARNO

v Mariboru od prejšnjega lastnika
Ed. Siliuza ter se priporočata cenj.
odjemalcem za nadaljnjo naklonjenost

Potrebno in koristno je

da brez odloga potrdite sprejem denarja, ki Vam prihaja iz Amerike
po našem posredovanju potom kr. poštno-čkovnega urada.

Pazite, da boste naznanili pošiljatelju **natančni znesek**, ki
ste ga sprejeli, in dan, ko Vam je bil izplačan.

Radi mnogih pritožb ameriških rojakov o nesprejemu denarja
v stari domovini in vsled nepotrebnega preiskovanja pri nas ter po
poštah Vas to prosimo.

Enake pritožbe so se po strogi preiskavi dosedaj izkazale skoraj
v vsakem slučaju kot neopravičene. Večkrat se dobe ljudje, ki po-
sebno sorodnikom radi prikrivajo sprejem poslanega denara, češ, bo
raje se poslal, ker bo mislil, da smo v potrebi. V resnici pa dosežejo
nasprotno. Ko se po oficijelni preiskavi pošiljatelj prepriča, da je bil
denar pravilno izplačan, izgubi spoštovanje in zaupanje ter mnogo-
krat dolgo traja, predno se odloči poslati zopet kak denar.

Konečno se obračamo še na one rojake in rojakinje, ki vsled
malomarnega poslovanja nekaterih posredovalcev čakajo po več me-
secev na poslani denar, da priporočajo svojim sorodnikom v Ameriki
pošiljati denar potom naše banke.

Točna postrežba — to je vedno bilo in bo ostalo naše geslo.

FRANK SAKSER STATE BANK

82 Cortlandt Street New York, N. Y.

Združene papirnice Vevče, Goričane in Medvode

d. d. v Ljubljani.

Vabilo k subskripciji.

Izvršuje sklep izrednega občnega zbora delničarjev dne 8. junija
1920 in na podlagi odobrenja ministrstva za trgovino in industrijo z dne
29. oktobra 1920, VI št. 3049, je sklenil upravni svet, da zviša delniško
glavnico od **Kj 20,000.000.—** na **Kj 40,000.000.—** z izdajo

kom. 50.000 delnic à Kj 400.- nom.

pod sledečimi pogoji:

1. Starim delničarjem se ponudijo nove delnice à Kj 600.— tel quel,
v razmerju na 2 stari 1 nova.
2. Novim delničarjem se ponudijo nove delnice à Kj 700.— tel quel.
3. Vsled vladne odredbe ostanejo tudi nove delnice pod zaporo pri
Ljubljanski kreditni banki v Ljubljani in sicer do občn. zbora 1924.
4. Subskripcija traja od 15. aprila do 30. aprila t. l. in fungirajo kot
subskripcijska mesta sledeči bančni zavodi: **Ljubljanska kreditna
banka v Ljubljani in njene podružnice, Jadranska banka
v Ljubljani in podružnice te banke, Hrvatska podružnica
Wiener Bank-Verein v Zagrebu.**
5. Subskribentom se bo naznanila repartacija novih delnic v teku me-
seca maja 1921 in se jim izroči obenem začasno potrdilo (interimni
list), na podlagi katerega sprejmejo spomladi 1924 definitivne delnice.
6. Ažijski dobiček pri izdaji novih delnic se dodeli, odštevši vse stroške
in pristojbine, rezervnim fondom podjetja.
7. Nove delnice so deležne dobička leta 1921.

Ljubljana, 1. aprila 1921.

Upravni svet.

Jadranska banka

sprejema vloge na hranilne knjižice, žiro- in
druge vloge pod najugodnejšimi pogoji.

Prevzema vse bančne posle pod najugodnejšimi pogoji.

Beograd, Celje, Dubrovnik, Kotor, Kranj,
Ljubljana, Maribor, Metković, Opatija,
Sarajevo, Split, Sibenik, Zadar, Zagreb,
Trst, Wien.

Poslovne zveze z vsemi večjimi kraji v tu-
in inozemstvu.

VZAJEMNA POSOJILNICA V LJUBLJANI

r. z. z. o. j.
preje Vzajemno podporno društvo v Ljubljani
Kongresni trg št. 19. Poleg nunske cerkve

obrestuje

hranilne vloge po 4%

vloge v tek. računu po 3 1/2 %

Rentni in invalidni davek plača posojilnica sama.

Vrednost vlog je zagotovljena v popolnoma varnih posojilih in drugih dobrih naložbah, poleg tega jamči za vloge lastno premoženje zadruga v znesku 600.000 K ter člani z jamstveno glavico z 3.000.000 K daje

posojila na osebni kredit, proti vknjižbi na posestva, na vrednostne papirje, menice in proti zoznambi na službene prejeme i. t. d.

Prodaja srečke

državne razredne loterije.

Pojasnila in prospekti brezplačno!

DANICA

krema za
obutev

čisti,
lika in
konservira
usnje.

PROIZVAJA:

„SLAVIA“
Telefon št. 5-46.

tvornica kemičnih
izdelkov d. d.

ZAGREB

ILICA
213.

Brzjaviti: „Cemla“.

Gričar & Mejač

Ljubljana, Prešernova ulica 9.

Največja zaloga izgotovljenih
oblek za gospode, dečke in otroke.

Blago za obleke in plašče. Obleke po
meri se zgotovijo točno po naročilu.

Konfekcija za dame.

PISALNI STROJI:

Imperial, Underwood, Remington, Century, Continental, Mercedes
Yost i. d.

RAZMNOŽEVALNI APARATI:

Opalograf, Gestettner, Charolograf.

VELIKA ZALOGA

barvnih trakov, pravih angleških, v vseh širinah, prima oglj.
papirja ter vseh potrebnih za razmnoževalne aparate, kakor:
barve, črnila, Fixat, Preservat, voščen papir itd. pri trdnici

FRANC BAR, Ljubljana, Cankarjevo nabr. 5
telefon št. 423.

moderna mehanična delavnica za popravila vseh vrst
pisalnih in računskih strojev ter kontrolnih blagajn.

Bencina ne primanjkuje več!

Preustrojitve vseh motorjev na bencin od 4 HP višje na

obrat s kurjavo z ogljem.

Novi motorji na bencin, surovo olje, sesalni plin od 4
do 100 HP. — Nove lokomobile za mlačvo.

Motoren- und Motorflug-Fabriks-A.-G. OSERS & BAUER
Wien XX. Bezirk, Drednerstraße 31-35 s.

Samostojnega korespondenč

obvladujočega slovenski, nemški
in laški jezik, veččega knjigovod-
stva, sprejme večje industrijsko
podjetje v Ljubljani. Vpoštev pri-
dejo le ponudniki z daljšo prakso.
Na novince se ne bo oziralo. Po-
nudbe z referencami na upravništvo
„Slovenca“ pod naslov „Samostojni
korespondent“.

Naročalite „Slovenca“!

Parna pralnica za konfekcije

kompl. moderno urejena, bila 3 mesece v obratu

14 komadov Pfaff št. 34 šivalnih strojev na električni pogon se
ceno proda. — Dopise pod: „Gelegenheitskauf“ na anončno
ekspedicijo „Hra“ Wien IV., Große Neugasse 15.

Zdravišče Rogaška Slatina.

Sezona traja od 1. maja do 30. septembra.

Postaja Grobelno, od tod z lokalnim vlakom do Rogaške Slatine. Na progi Zagreb-Zidani most Grobelno-Pra-
gersko-Maribor. — Zdravišče s pitno vodo iz treh vrelcev (Tempel, Styria in Donati). Najboljše staro izkušeno
sredstvo pri obolenju želodca in črevesa in prebavi sploh, najbolj izkušeno sredstvo pri vseh boleznih pre-
navljanja (sladkosečnost [diabetes], debelost, putika), sredstvo proti tvorenju kamnov kot so: žolčni, ledvični,
in mehurni kamni, najprimernejše zdravilo za vsa kronična obolenja srca, nedosegljivi pripomočki pri zdrav-
ljenju kroničnih bolezni krvi. — Pitne kure, hidro-elektro-mehanoterapija, solne, zračne, plavalne kopelji,
inhalatorji, oglj. čisto kiselje kopelji, solne (po originalu iz Bad Hall), aromatične (smrečne) kopelji, terenska kura,
lečenje z mlekom in siratko. — Gorska pitna voda 228 m nad morjem. — Stalni poštni, telefonski in brzojavni
urad. — Velika dvorana, kino gledišče, kavarna, slaščičarna, krite terase in sprehajališča. — Dnevno dva kon-
certa vojaške godbe. — Za vsakovrstne zabave je preskrbljeno kakor v največjih svetovnih zdraviliščih. Reuni-
oni, umetniški koncerti, tombole, plesi, gledališke predstave, izleti itd. Krasni izprehodi v gozdni okolici.

Zahtevajte prospekte!

Državno zdravišče Rogaška Slatina.

Poziv na podpisovanje delnic!

Da se osvobodimo inozemske uvozne, izvozne in posredovalne trgovine
in tujih uvoznikov, izvoznikov in posredovalcev ter njihovega nepotrebnega
dela inzaslužka, si ustanovimo lastno veliko nakupovalno družbo:

Slovensko trgovsko delniško družbo v Ljubljani

katera bo s svojimi velikimi gmotnimi in duševnimi sredstvi v stanu nam pre-
skrbovati vse blago po prvotnih cenah naravnost iz prvih virov in prodajati
pridelke in izdelke našega poljedelca in proizvajalca naravnost inozemski vele-
trgovini in konzumentom.

Na podlagi odobrenja ministra za trgovino in industrijo z dne 4. februarja
1921, št. 499, konces. listina oddelka ministr. za trgovino in industrijo v Ljubljani
z dne 31. marca 1921, št. 2309 se daje v podpis

5 milijonov kron delniške glavnice

razdeljene v 12.500 na prinosca se glasečih delnic po 400 K.

Prijave sprejemajo: Trgovska zadruga r. z. v Ljubljani, vsi Trgovski gre-
miji in zadruga v Sloveniji. Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani, Jadranska
banka v Ljubljani, Slovenska eskomptna banka v Ljubljani in vse njih podružnice.

Podpisovanje se vrši do 20. aprila 1921.

ter se bodo izdajale delnice v izvodih po 1, 5 in 25 delnic skupaj.

Znesek delnic po 400 K za kos in za kritje raznih stroškov pri izdaji delnic
po 40 K na vsako delnico je takoj plačati pri podpisnem mestu oziroma naka-
zati Slovenski eskomptni banki v Ljubljani.

Odbor ima pravico svobodno odločati o dodelitvi delnic.

Opozarjamo podpisovalce, da vsak jamči le z zneskom delnice ter ni ni-
kakega nadaljnega jamstva zvezanega s podpisom delnic pri delniški družbi.

Komur je mar lastna gmotna korist, naša gospodarska neodvisnost od
inozemke, nam tuje posredovalne trgovine, bo pristopil kot delničar k naši
družbi, za koje uspevanje so dani vsi pogoji.

Upoštevajte, da more le velika in gmotno močna organizacija kupovati
naravnost iz prvih virov brez tujih posredovalcev in njihovega zaslužka.

Upoštevajte, da leži prvi in glavni dobiček trgovca v nakupu. Le ugodni
nakup omogoča konkurenco v prodaji. Podpisujte torej delnice naše

Slovenske trgovske delniške družbe v Ljubljani!

Ljubljana, dne 7. aprila 1921.

Za pripravljalni odbor:

Ludovik Smole l. r.
trgovca v Sevnici.

Trgovska zadruga r. z. z. o. z.
v Ljubljani.

Ivan Kostevo l. r.
trgovca v Ljubljani.

Viktor Meden l. r., Franc Zebal l. r., trgovca v Ljubljani.

Zadružna Gospodarska banka d. d. V LJUBLJANI

posluje začasno v prostorih Zadružne zveze, Dunajska c. 38/1.
SOMBOR. Podružnici: SPLIT.

Daje trgovske kredite, eskomptira menice, lombardira
vrednostne papirje, kupuje in prodaja tuje valute in
devize, sprejema vloge v tekočem računu in na vložne
knjižice ter preskrbuje vse bančne in borzne transakcije
pod najugodnejšimi pogoji.

Paoblaščen prodajalec srečk Državne Razredne Loterije.
Izplačuje svojim klijentom vsak znesek brez odpovedi v gotovini.